http://www.haaretz.co.il/captain

הארץ מולטימדיה

קפטן אינטרנט

גיליון מס׳ 77 25.8.98

אצל פליניוס, הביולוג והמקטלג הכי מפורסם בעולם העתיק, אפשר למצוא חלוקה די מוזרה של דגים: "אלה שאין להשיגם בקיץ בשוקי אתונה... אלה שיש להם אבן קטנה בראש... דגי מים... דגים נדירים ודגים שעצם קיומם אינו ודאי". גם את מישל פוקו זה הצחיק, והוא אפילו כתב על זה ספר. אלמלא מת פוקו, היה יכול לגלות שכל מנוע חיפוש ממיין את העולם בקטגוריות הזויות לא־פחות

אריאנה מלמד על ההיירכיה של האינפורמציה

עמ׳ 8

קפטן, הצילו! "כולם נסעו לחו"ל ורק אני נתקעתי פה" עמ׳ 10

אאוטלוק אקספרס. ההחמצה עמ׳ 11

הנער שון אובריאן ניצח את המערכת עמ׳ 4

סיפור קקצר מאת אתגר קקרת, עמ׳ 2

עכבר הכפר

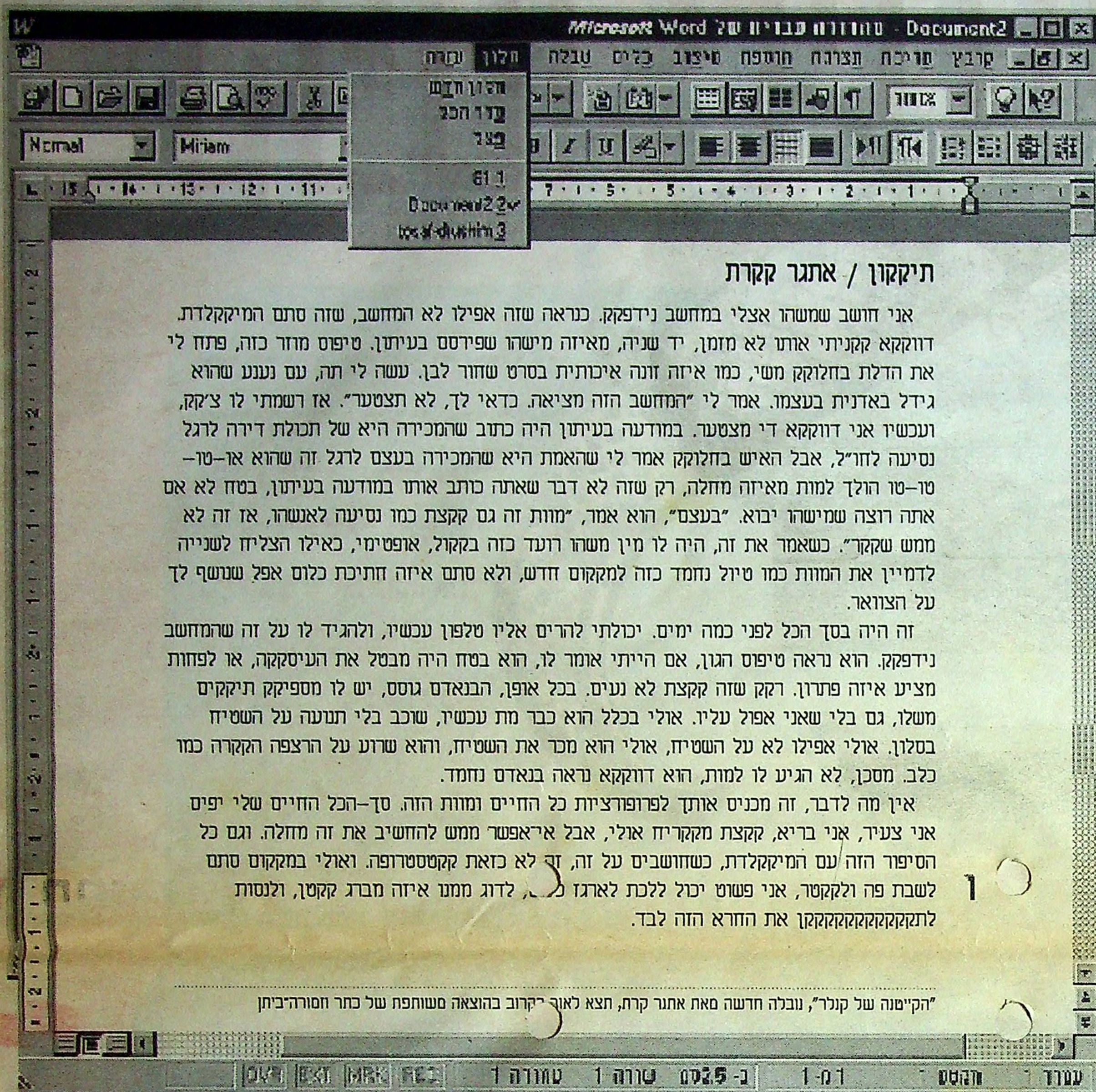
מקצוענות "ההרגשה היא כמו בחלום שבו אתה לכוד בלי יכולת להתעורר. מבודד בתוך פקעת של גולם, אני חייב לסמוך על האינטרנט כמקור לכל קשרי החברתיים ולצורך הישרדות, אני מתחיל לחוות את אותה חוויה סוריאליסטית שחווים שבויי מלחמה, טייסי קרב או אנשים שלמחייתם נאלצים לכתוב על האינ־טרנט". (**ג'ף גרינוולדס, עתונאי, לאחר 10 ימים של ניתוק מהעולם לטובת חיבור מתמשך לאינטרנט**)

סיבון מחושב "טכנולוגיה? בואו נראה, חייבים להוציא המון המון כסף, ואז להיות מוכנים לזרוק את הכל לזבל בתוך פחות משנה כדי להשאר מעודכנים. טכנולוגיה יכולה להיות סיוט". (**טומי לי, גיטריסט ובעלה של פמלה, על החיים בחזית הטכנולוגיה**)

טומי לינק "אנחנו לא כל הזמן מקדישים תשומת לב לדימוי שלנו. למי אכפת אם מישהו חושב שאנחנו יורמים רק בגלל שאנחנו משתמשים במחשב? האמת היא שאני משתמש במחשב רק כדי להיות יצירתי, כך שבעיני זו רק עוד צורה של מברשת צביעה או מיקרופון. זה רק עוד אמצעי לביטוי אומנותי". (**הנ"ל ממשיך להתפייט**)

אין כמו אמא "אמא שלי, שאין לה בכלל מחשב, הצליחה איכשהו להתחבר דרך אחת החברות שלה, והי־ציעה לי מסר מנחם: "לפחות אתה לא מאושפז בבית חולים. בית חולים זה יותר גרוע". ואני חושב שהיא טועה, בבית החולים לפחות היו עושים לי אמבטיה בעזרת ספוג". (**הנ"ל, מסרב להתאושש**)

תיקון / אתגר קקרת

אני חושב שמשהו אצלי במחשב נידפקק. כנראה שזה אפילו לא המחשב, שזה סתם המיקקלדת. דווקקא קקניתי אותו לא מזמן, יד שניה, מאיזה מישהו שפירסם בעיתון. טיפוס מוזר כזה, פתח לי את הדלת בחלוקק משי, כמו איזה זונה איכותית בסרט שחור לבן. עשה לי תה, עם נענע שהוא גידל באדנית בעצמו. אמר לי "המחשב הזה מציאה. כדאי לך, לא תצטער". אז רשמתי לו צ'קק, ועכשיו אני דווקקא די מצטער. במודעה בעיתון היה כתוב שהמכירה היא של תכולת דירה לרגל נסיעה לחו"ל, אבל האיש בחלוקק אמר לי שהאמת היא שהמכירה בעצם לרגל זה שהוא או־טו־טו־טו הולך למות מאיזה מחלה, רק שזה לא דבר שאתה כותב אותו במודעה בעיתון, בטח לא אם אתה רוצה שמישהו יבוא. "בעצם", הוא אמר, "מוות זה גם קקצת כמו נסיעה לאנשהו, אז זה לא ממש שקקר". כשאמר את זה, היה לו מין משהו רועד כזה בקקול, אופטימי, כאילו הצליח לשנייה לדמיין את המוות כמו טיול נחמד כזה למקקום חדש, ולא סתם איזה חתיכת כלום אפל שנשף לך על הצוואר.

זה היה בסך הכל לפני כמה ימים. יכולתי להרים אליו טלפון עכשיו, ולהגיד לו על זה שהמחשב נידפקק. הוא נראה טיפוס הגון, אם הייתי אומר לו, הוא בטח היה מבטל את העיסקקה, או לפחות מציע איזה פתרון. רקק שזה קקצת לא נעים. בכל אופן, הבנאדם גוסס, יש לו מספיקק תיקקים משלו, גם בלי שאני אפול עליו. אולי בכלל הוא כבר מת עכשיו, שוכב בלי תנועה על השטיח בסלון. אולי אפילו לא על השטיח, אולי הוא מכר את השטיח, והוא שרוע על הרצפה הקקרה כמו כלב. מסכן, לא הגיע לו למות, הוא דווקקא נראה בנאדם נחמד.

אין מה לדבר, זה מכניס אותך לפרופורציות כל החיים ומוות הזה. סך־הכל החיים שלי יפים אני צעיר, אני בריא, קקצת מקקריח אולי, אבל אי־אפשר ממש להחשיב את זה מחלה. וגם כל הסיפור הזה עם המיקקלדת, כשחושבים על זה, זה לא כזאת קקטסטרופה. ואולי במקקום סתם לשבת פה ולקקטר, אני פשוט יכול ללכת לארגז כ..., לדוג ממנו איזה מברג קקטן, ולנסות לתקקקקקקקקקקקקקן את החרא הזה לבד.

"הקייטנה של קנלר", נובלה חדשה מאת אתגר קרת, תצא לאור בקרוב בהוצאה משותפת של כתר וזמורה־ביתן

לסיפור על שון אובריאן (עמ' 4), אפשר להוסיף את "פרשיית ה־4.06". מדובר בגרסה החדשה של נטסקייפ נוויגייטור, שצוידה בתוכנה חדשה, NetWatch, המאפשרת להורים לסנן אתרים נכנסים על פי מילות מפתח. לא חלפה יממה, וכבר עלה אתר באינטרנט המאפשר לילדים להעלים את הגדרות ההורים ולצפות בכל העולה על רוחם, גם בלי לדעת את הסיסמה הסודית של אמא ואבא.

בימים הראשונים של האינטרנט הצהירו כל נביאי הטכנולוגיה והאוטופיסטים למיניהם על איך הרשת תשנה את העולם ותפורר את מנגנוני הכוח המסורתיים; פוליטיקה, תקשורת, דת. זה עוד לא קרה, והקפטן שלכם גם לא רואה את זה קורה. למרות זאת, כל הנבואות הללו, שהתרסקו כמו אבטיח על כביש לוהט במפגש עם המציאות, מגשימות את עצמן דווקא בשטחים מצומצמים יותר; הבית ובית ספר.

הילדים מבינים את המדיום החדש יותר טוב מההורים, מהמורים, מהשוטרים, מהרבנים, מהכמרים ומהפוליטיקאים. הרבה יותר טוב. המטרה של שון אובריאן לא היתה להשפיל את המורה שלו, כמו שהמטרה של הילדים שפיצחו את NetWatch לא היתה להשפיל את הוריהם, כמו שהמטרה של רוב פורצי המחשבים לא היתה בצע כסף או טרור בינלאומי. המטרה היא להראות מי פה מחזיק את העכבר.

המטרה הזו, עושה רושם, הושגה. אם מישהו מהמבוגרים לא קלט את זה עדיין, שלא יבוא אחר כך לבכות

לקפטן שלכם

פורום "קפטן אינטרנט"
http://www.iol.co.il/captainforum

עורך: דרור פויר. סגנית עורך: נטע גורביץ. עיצוב: אמיר חסון.
כתובת המערכת: עיתון "הארץ", רחוב זלמן שוקן 21, תל אביב 61001 טלפון: 03-5121755 פקסימיליה: 03-5121753 דואר אלקטרוני: captain@haaretz.co.il
המהדורה האלקטרונית של המוסף "קפטן אינטרנט" עולה מדי שבוע באתר של הקפטן: http://www.haaretz.co.il/captain. האתר מתוחזק על ידי IOL – http://www.iol.co.il. הכתובות המומלצות מרוכזות מדי שבוע באתר־העל "נטקינג": http://www.netking.com/captain. המהדורה האלקטרונית של Wired מתעדכנת מדי יום באתר: http://www.hotwired.com

3Com USRobotics

חסוך עצבים וחשבונות טלפון, עם מודם 56k

שפותר לך במהירות את כל הבעיות

סטנדרט V.90/x2

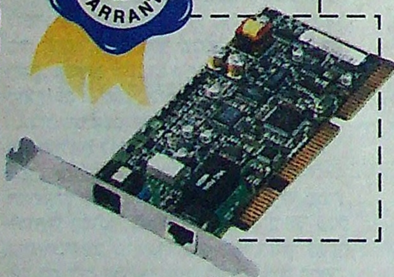
אם נתקעת באוטוסטרדת המידע, חשבונות הטלפון שלך **צולים** וקצב הורדת הקבצים **יורד**, בוא לגלות צולם חדש של מהירות וביצועים, עם המודם החדיש והמתקדם של USRobotics – 56k, בסטנדרט V.90 (הסטנדרט הבינלאומי שהוכרז ב-1998) ובטכנולוגיית x2 הבלעדית ל-3Com. מודם זה נחשב למתקדם מסוגו וזכה לשבחי האנליסטים והציתונות המקצועית ברחבי הצולם.

עם מודם 56k אתה משפר את חווית האינטרנט שלך, **מוריד נתונים בקצב מהיר ביותר באמצעות** קווי בזק רגילים, משגר ומקבל פקסים במהירות גבוהה ונהנה ממכלול של יתרונות נוספים:

- PLUG & PLAY התקנה פשוטה
- תמיכה בתכונות טלפון מתקדמות
- P.C./MAC תאימות מלאה ל-.P.C ול-MAC
- EXT / INT שתי תצורות: מודם פנימי או מודם חיצוני

מעתה, תנוע באוטוסטרדת המידע בקצבים שלא היכרת עד כה ותגלה איכות חיים חדשה.

במבחני השוואה בין מודמים מהירים שנערכו במרץ 98 בארה"ב ע"י Boardwatch Magazine, נמצא שמודם 56k של 3C0m USR בטכנולוגיית x2, צולה במהירות ביצועיו ב-46% על כל מודם מתחרה.

לפרטים נוספים, הינך מוזמן לחייג אלינו: 03-6361720 ולבקר באתרנו: WWW.3COM.COM

וַדֵא שֶׁיֵש לך 3Com ברשת

לידיעת הגולשים החוזרים ללימודים

אתר שהקים תלמיד תיכון מקליוולנד בגנות מורה לא־אהוב, גרר את המערכת המשפטית לדיון על צנזורה ועל חופש הביטוי בין כותלי בית הספר ומחוצה לו. יש סוף טוב

טרי מק'מנוס, "ניו יורק טיימס"

שון אובריאן הסתכסך עם אחד המורים בבית הספר התיכון שבו למד. אובריאן התמרמר על שהמורה האחראי על התזמורת בבית הספר, ריימונד וולצ'וק, נהג להטיל עליו את האשמה לבעיות שהתעוררו במוסד. בתגובה, הקים אובריאן באביב שעבר אתר ברשת, שעלב בוולצ'וק.

אובריאן בן ה־17, נגן קרן מבית הספר התיכון ווסטלייק, שבקרבת קליוולנד, הציג באתר תמונה של ולצ'וק, שבה הוא תואר כגבר מזדקן שלא אוהב להסתפר. הוא גם כתב על מורהו, שהוא "אוהב להתערב בכל דבר שאחרים עושים". אובריאן הציג באתר את כתובתו של ולצ'וק ואת מספר הטלפון שלו.

לאחר שהשמועה על האתר נפוצה בבית הספר, ותלמידים החלו לבקר בו, הושעה אובריאן מהלימודים לעשרה ימים. ההנהלה גם הורתה לו להסיר את האתר מהרשת ואיימה, כי תגרש אותו לצמיתות. אובריאן והוריו החליטו לפעול: הם האשימו את בית הספר בהפרה של התיקון הראשון לחוקה, המגן על הזכות לחופש ביטוי, ותבעו פיצוי של 550 אלף דולר.

הקווים הכלליים של פרשת אובריאן נשמעים מוכרים. מומחים למשפט אומרים, כי חלה עלייה בצנזורה על אתרי רשת שתלמידים מפעילים מחוץ לכותלי בית הספר, התפתחות המעניקה לפעילים למען זכויות האזרח שפע של סיבות לזעום – וגם לפעול.

כמו עיתון בית ספר

אן ביסון, עורכת דין ב"איגוד זכויות האזרח האמריקאי", אומרת: "פרשות הרשת האלו הפכו מקבילות במידת מה למה שהיו עיתוני התלמידים בעבר, כשבית הספר ניסה לומר: 'אי אפשר לדבר על קונדומים בעיתון בית הספר'. פרט לכך שבכל הקשור לאתרי רשת, אנשים דרוכים יותר – משום שאנשים מחוץ לבית הספר לומדים על קיומם".

בית המשפט העליון של ארה"ב פירסם ב־88' החלטה לגבי הצנזורה על עיתוני בית ספר, אך עדיין לא התמודד עם השאלות המתעוררות לגבי תלמיד שמקים אתר מחוץ לכותלי המוסד. בעתירה שהוגשה ב־88' פסק בית המשפט, כי מנהל בית ספר רשאי לבקר את התכנים המתפרסמים בעיתון בית הספר, ואף למנוע כתבה שפוגעת "בשליחות החינוכית הבסיסית" של המוסד, כך נכתב בפסק הדין. אבל כשתלמידים מפרסמים תכנים מחוץ לבית הספר, אם ברשת ואם בפורום אחר, מגן עליהם התיקון הראשון לחוקה.

בחודשים האחרונים אירעו כמה תקריות הקשורות לרשת; תלמיד חטיבת הביניים אהרן סמית הושעה מלימודיו במקיני שבטקסס לאחר שהקים אתר ושמו C.H.O.W – ראשי תיבות של "שונאי הצ'יוואוה של העולם" – במחשב של בית הספר. מקרה חמור יותר היה כשתלמיד בן 15 מסטייטסבורו שבג'ורג'יה הואשם בשיגור איומים נגד מנהל בית הספר שלו בדואר אלקטרוני – ונעצר.

בתי המשפט אמנם לא פסקו פסיקות נחרצות לגבי מידת הסמכות של בתי הספר במקרים כאלה, אבל פעילים למען זכויות האזרח מצפים שהתלמידים – והתיקון הראשון לחוקה – ינצחו, אם סוגיית הצנזורה תגיע בעתיד להכרעה לפני חבר מושבעים.

הסניף של "איגוד זכויות האזרח האמריקאי" במזרח מיזורי יגיש תביעה על הפרת התיקון הראשון לחוקה בפרשה הדומה לזו של אובריאן, אמר דניס ליברמן, היועץ המשפטי של הסניף. הפרשה קשורה לתלמיד ממארבל היל במונטנה, שהנהלת בית הספר שבו הוא לומד אילצה אותו להסיר אתר רשת אישי. התלמיד, ברנדון בויסינק, ניצל את האתר שלו, בין השאר, כדי ללעוג לאתר הרשמי של בית ספרו. הוא גם עודד את המבקרים באתר לומר למנהל בית הספר שמדובר באתר רע, וחירף את בית הספר ואת מנהליו. סגל בית הספר התלונן על הוולגריות ועל "חוסר הכבוד הגלוי". בית הספר העניש את התלמיד, אם כי משנדרש להסיר את האתר, עשה כן מיד.

"בית הספר השעה את התלמיד לעשרה ימים והכשיל אותו לכל הסמסטר", אמרה דבר[illegible] יקובס, מנהלת הסניף של "איגוד זכויות האזרח האמריקאי". בויסינק יתחיל את לימודיו בשנה הבאה כתלמיד י"א בסמסטר השני, במקום כתלמיד י"ב.

"לא[illegible]יך להתבכיין"

ג'ייקובס אמרה, כי החוק ברור בכל הקשור לסוגיות חופש הביטוי של תלמידים. לטענתה, בתי הספר אינם יכולים להתערב במה שהתלמידים אומרים מחוץ לכותליהם – והעיקרון הזה תקף גם לגבי הצהרות המתפרסמות באינטרנט.

עורך הדין של בית הספר וודלאנד, קנת מקמנאמן, רואה את פרשת בויסינק אחרת. במכתב ששיגר לג'ייקובס ב־5 במאי הוא טען: "אין בלבי כל ספק בכך שלהנהלת בית הספר היתה הזכות, הסמכות ואפילו החובה לאסור על פעילות דוגמת זו של ברנדון בויסינק. במקום להמשיך להתבכיין, אני מציע שבויסינק יקבל את העונש שלו כמו גבר, ישוב לבית הספר ויתחיל להתנהג כמו שצריך להתנהג בכיתה". בראיון אחר שהעניק אמר מקמנאמן: "אם 'איגוד זכויות האזרח האמריקאי' סבור שהוא יכול לבוא לכאן, לעתור ולנצח – שיבוא".

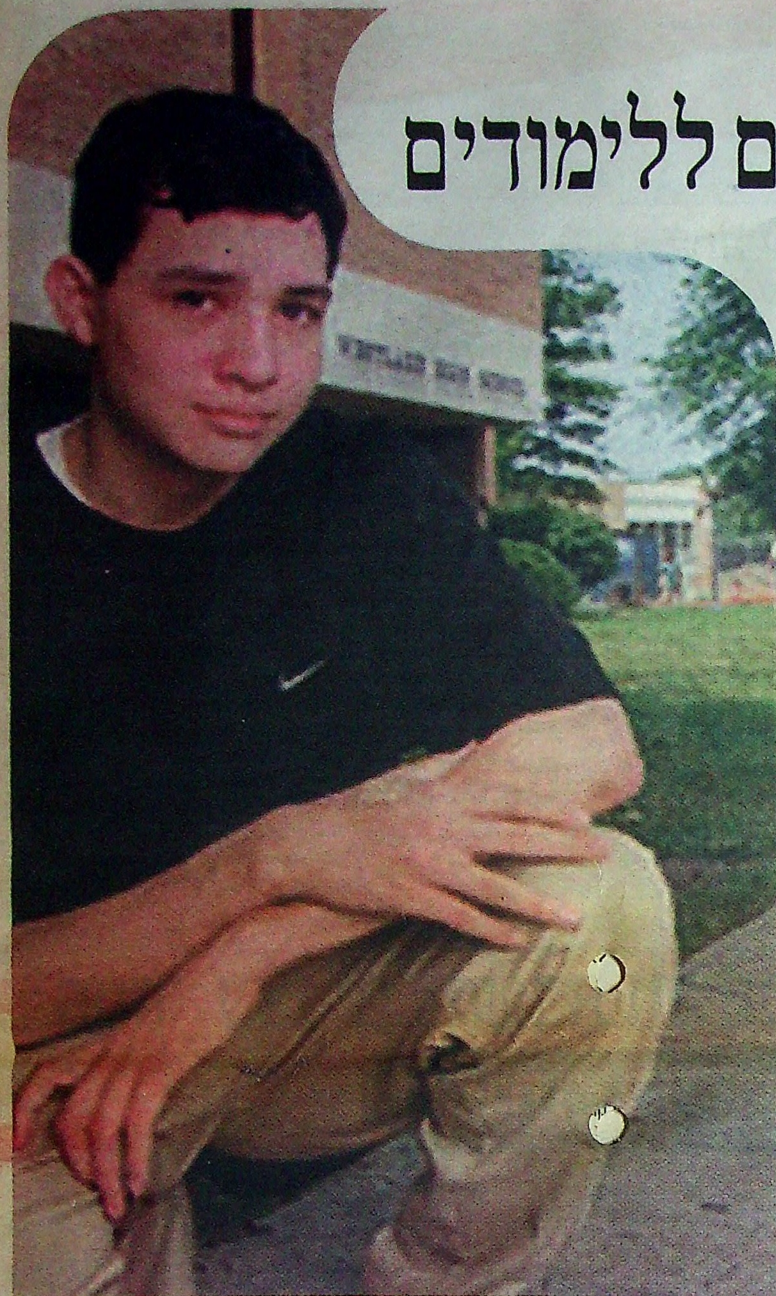
במקרהו של אובריאן הושגה באפריל שעבר פשרה מחוץ לכותלי בית המשפט: התלמיד הוחזר ללימודים, ובית הספר פירסם התנצלות ושילם פיצויים של 30 אלף דולר. השופט פסק עוד קודם לכן, שאובריאן יוכל להקים את האתר מחדש – אבל הנער העדיף שלא לעשות כן.

בוורלי ריפ, המפקחת הכללית של בית הספר, אמרה כי המועצה המפקחת על בית הספר סבורה, שזכויותיו החוקתיות של אובריאן הופרו טכנית. "ואין זה רלוונטי מה דעתך על מעשהו של אובריאן, כשהפרה טכנית עומדת לטובתו". "טעינו", היא ציינה, ועורך הדין של המועצה, ג'ון בריטון, הוסיף: "היתה התעלמות מהתיקון הראשון לחוקה".

עם זאת, לדברי ריפ התכנים שפירסם אובריאן ברשת השפילו את המורה ולצ'וק. יש המסכימים עמה. במכתב שנשלח בעילום שם ל"אתר הרשת החי של קליוולנד" נאמר: "לשון תמיד היתה בעיה עם ולצ'וק, אבל מדוע הוא היה חייב להקים אתר כזה ברשת? אם מורה יקים אתר ברשת על תלמיד שהוא לא אוהב, אני יכול לערוב לכם שהוא יפוטר או ייענש באופן חמור".

מכל מקום, אובריאן חש שצדקתו יצאה לאור. הוא העביר מחצית מהסכום שנפסק לזכותו לעורכי דינו והרים תרומה גם ל"איגוד זכויות האזרח האמריקאי". אבל הפרשה לא הותירה אותו אופטימי. "אני מניח שהיה נחמד אם כל זה לא היה קורה, ופשוט הייתי הולך לבית הספר כרגיל", הוא אומר. אובריאן מספר; שהמפגש עם ולצ'וק בכיתה, לאחר ששב לבית הספר, היה מוזר. הוא אומר, שלא יחזור לנגן בלהקה בשנה הבאה. המורה ולצ'וק לא נענה לבקשות להתראיין לכתבה זו.

עצתו של אובריאן למבקשים לתקוף בית ספר, או מורה ברשת היא "כיתבו שם את האמת", הוא אומר, "אל תשקרו".

שון אובריאן: ניצח את המערכת

תצלום: "ניו יורק טיימס"

ואצלנו

בישראל, האינטרנט עדיין לא הפך לכלי מחאה עממי של ממש. נכון, יש אתרי מחאה, ופה ושם איזו עצומה, אבל ניתן לומר בבירור שהעם היושב בציון מעדיף, בינתיים, את הסטיקר.

האתר המחתרתי/פשיסטי/שטניסטי של תלמידי תיכון "אוהל שם" ברמת גן (ראו דו"ח אמין, גיליון 67), שכלל מחירי סמים, רשימות חיסול ועוד, נעלם מהרשת. שני אתרי אינטרנט מחאתיים במיוחד של תלמידים נגד בית ספרם הם "קול המועקה" של בית ספר עמל בנהרייה והאתר הלא־רשמי של תיכון מקיף יהוד. שניהם יושבים באתרים הנותנים להקים אתר חינם, ומכילים חומרים לא־קלים.

- http://members.xoom.com/muaka
- http://www.geocities.com/Baja/9666/index.html

מגזין האינטרנט "בולט ריפורט" מפרסם כתבות שנאסרו לפרסום בעיתוני בית ספר, ומספק לתלמידים פורום, שבו הם יכולים לדון בצנזורה בבית הספר.

http://www.boltreporter.com

נטוויז'ן מוכיחה שאתה יכול להיות הכי טוב גם
כשאתה הכי גדול.
השבוע מוציאה נטוויז'ן את "סופרוויז'ן", חבילה
מהפכנית של שני תקליטורים עם פוטנציאל
להפוך את האינטרנט לכלי עממי, פשוט, הגיוני
ועוד בעברית.

דרור פויר
קפטן אינטרנט, "הארץ", 26.5.98

אינטרנט סופר פשוט,
סופר מהנה, סופרוויז'ן!

SuperVision משנה את עולם האינטרנט

סופרוויזן - ערכת האינטרנט החדשה מבית נטוויזן, מלמדת אותך להכיר את האינטרנט מא' ועד ת' ולהתחבר אליו בקלות ובמהירות. בנוסף, ערכת סופרוויזן מספקת לך תמיכה מעולה ובזמן אמת. איך? פשוט: נתקלת בבעיה, התוכנות של סופרוויזן פותרות לך אותה במחשב מיידית! רגע, זה עוד לא הכל! ערכת סופרוויזן כוללת גם תוכנות, משחקים והכל במצגת מולטימדיה בהדרכת אורנה פיטוסי.

SuperVision - הדרך הקלה להנות מהאינטרנט

חברת האינטרנט המובילה בישראל. לשירותך.
NETVISION
www.netvision.net.il

* לא כולל מע"מ
בתשלום מראש ל-6 חודשים, בכפוף לתקנון המבצע הנמצא במשרדנו
דמי טיפול ומשלוח לתקליטור - 5$

להשיג ברשת חנויות באג, עתיד ואצל המשווקים המורשים.
הפצה בלעדית - הד ארצי מולטימדיה, טל: 03-5124040

ירקוני פרינט

שלוש תחרויות 1. תחרות אתר השנה של "תפוז" המחודש החלה לפני ימים אחדים ותימשך עד 13 לספטמבר. התחרות בחסות נטוויז'ן, זומביט ו־IOL. יש גם סקר.

http://atar98.tapuz.co.il

2. "מחשבים וכיף" תקיים מחר (26.8 במכללת אפעל ברמת אפעל) את "ליל קייץ ממוחשב 98". במרכז האירוע, תחרות ראשונה מסוגה בישראל ליישומי מחשב. התחרות מיועדת לבני 9־15.
3. פורום הקולנוע והטלוויזיה של "אורט" מקיים תחרות תסריטים. התסריט הנבחר, כך מבטיחים, יהפוך לסרט.

http://mop.ort.org.il/forums

סקר אחד נטוויז'ן, טלטל, אינטרנט זהב, נטקינג, דפי רשת, IOL ועוד גופים מהמובילים באינטרנט בישראל ישתפו פעולה בסקר חדש על הגולש הישראלי שיוזמת חברת "הומנט". על הסקר ניתן לענות ב:

http://www.homenet.co.il

משרד החינוך, התרבות והספורט מפעיל שירות חדש בלשכה לפניות הציבור. השירות מבוסס על דואר אלקטרוני. הפונים, כך מבטיחים במשרד החינוך, ייענו מיד.

info@education.gov.il

לנוסעים לחו"ל חברת התקשורת קווי זהב הוסיפה לאתר שלה טיפים לנוסעים, כגון מהי שפת הגוף בסין, איך להתנהג בסיציליה וכמה טיפ להשאיר במצרים.

http://www.goldenlines.co.il

בלוז לנשיא. שומר מסך משעשע במיוחד ניתן להוריד באתר

http://www.screensaver.com

מה רואים? את ביל קלינטון מנגן בסקסופון, כשמאחוריו רוקדות מוניקה לווינסקי, פולה ג'ונס וג'ניפר פלאוורס.

אתר רפואי חדש, ובעברית, מציע מאמרים בתחומים שונים הקשורים ברפואה, וגם בדיחות, קריקטורות וטיפים שונים. עתיר מידע וגם נראה טוב.

http://www.medsite.co.il

תיקון

כתובת האינטרנט של המדריך המקוון "הבי ירושלים" היא:

http://www.bestjerusalem.co.il

ולא כפי שפורסם.

בילי הנער רוכב שנית

הוא חי מחוץ לחוק, הוא נהג במהירויות שקשה לדמיין, ולבסוף נלכד. שמו של הפושע: ביל גייטס

הרבה לפני המיליארד הראשון שלו, והרבה לפני החקירה הראשונה בענייני מיקרוסופט, היתה לביל גייטס הזדמנות להיכלל באלבום העבריינים של משטרת ארה"ב. עיתון אמריקאי חדש לענייני תקשורת ושמו Brill's Content פירסם על כריכת גיליונו תצלום מחויך של ביל הנער, בן 21, מיד לאחר שנעצר בידי שוטר תנועה באלבקרקי, ניו מקסיקו, בעוון נהיגה בלי רישיון ואי־ציות לתמרור עצור. המאמר ששימש עילה לפרסום התמונה ההיסטורית, אגב, עוסק במערכת יחסי הציבור המורכבת של גייטס.

באלבקרקי שכנה חברת מיקרוסופט בימיה הראשונים, ומחיטוט של המגזין בארכיון המשטרה שם מתברר כי לביל היו לא־מעט הסתבכויות עם החוק, שנבעו כולן מחיבתו העזה לנהיגה מהירה. הוא נהג להשתתף במירוצים מהירים במדבר בפורשה 911 שלו, ולא־פעם נדרש חברו ועמיתו פול אלן לשחררו בערבות. כתב האינטרנט של הבי־בי־סי, כריס נאטל, מספר כי ברשימת המכוניות המהירות שהיו בבעלותו של גייטס אפשר למצוא גם פורשה 930, מרצדס, יגואר, קררה קבריולט, פורשה 959 ופראריי 348, וכי בביתו המפורסם שליד אגם ואשינגטון יש מוסך המתאים לאחסונן של 30 מכוניות.

דפנה לוי־ינוביץ

על דעת המקום

מכללת "עלמא" מתל אביב יוצאת בפרוייקט לימודים אינטראקטיווי

"תרבות ברשת" הוא פרויקט לימודים א[illegible]טראקטיווי שאמור לצאת לדרך באוקטובר הקרוב, בשלושה מקומות על גבי הגלובוס: במכללת עלמא שבתל אביב, במכללת תל חי שבגליל ובסן פרנסיסקו, קליפורניה. בשלושת המקומות יילמדו אותם טקסטים, ותינתן [illegible]חרות לסטודנטים לדון על התכנים באינטרנט.

הפרויקט הוא חלק ממסגרת לימודי החוץ של מכללת עלמא, שנוסדה לפני שנתיים וחצי על ידי רות קלדרון כמכללה עברית העוסקת בחקר התרבות העברית ובעיצובה לאורך ההיסטוריה. עלמא היא מסגרת לימודים אקדמית שבה מלמדים זה לצד זה אנשי אקדמיה, יוצרים, ואנשי "בית המדרש", שהם ברובם אנשים דתיים.

תמי טסלר, רכזת לימודי חוץ בעלמא: "מטרת הפרויקט היא ליצור דו־שיח בין שלושה מקומו[illegible]נים דרך אותם טקסטים. היוזמה היא של[illegible], אבל המימון לפרויקט בא מהפדרציה היהודית בסן פרנסיסקו. הם התלהבו מהרעיון להכניס טכנולוגיה ואינטרנט בתחומים הרחוקים כל כך מטכנולוגיה". לדברי טסלר, העניין הראשון שבו ידונו הוא [illegible]ים".

"מקום"?

טסלר: "זה יכול להיות במשמעויות ובהקשרים רבים. מאודיסיאוס כשעזב את ביתו באיתקה ועד אברהם אבינו שהלך לארץ כנען".

ואיך זה יעבוד?

"יהיו שלוש קבוצות, כל קבוצה תמנה 18 סטודנטים ושני מנחים. המנחים כבר עכשיו נפגשים ועובדים על הטקסטים. בסך הכל יהיו שמונה פגישות של הקבוצה ועוד שני שיעורים בעזרת ועידת חוזי (וידאו קונפרנס). בקרוב יהיה לעלמא אתר אינטרנט, ואז יהיה לסטודנטים מקום לדון בו דרך הרשת. אנחנו רוצים להכניס גם תמונות של המשתתפים".

בגלל הפרשי השעות בין תל אביב לסן פרנסיסקו, הדיון הפרטי בין חברי הקבוצות לא ייעשה בצ'ט אלא דרך פורום. כל משתתף יוכל לחוות דעתו או להשאיר מסר בסוגיות השונות המתפתחות לאורך השיעורים, ולמחרת יוכל למשוך תגובות ולהמשיך לפתח את הדו־שיח. כרגע במכללה שלושה מחשבים בלבד לעניין זה, ובעלמא מקווים שכשהפרויקט יח לפעול, יהיו מחשבים לכולם. טסלר מגלה, כי כבר התגבשו קבוצות בתל חי ובסן פרנסיסקו, אך בתל אביב חסרים עדיין מצטרפים חדשים לקבוצה. דמי הרשמה: 150 שקל. באין אתר, מומלץ לפנות לכתובת דואר alma-heb@internet.zahav ולבקש פרטים.

צורי דאר

בקשת סליחה מאוחרת

מרכז שמעון ויזנטל ארגן שידור מקוון בו התוודו ארבעה חיילים יפנים על פשעי מלחמה שביצעו

ארבעה קשישים יפאנים ניצלו השבוע את האינטרנט לצורך בלתי שגרתי: הם התוודו בפני קהל ענק של גולשים־צופים על פשעי מלחמה שביצעו בעת הכיבוש היפאני בסין, וביקשו מחילה מהאזרחים ומהחיילים שעינו ובזזו. מהאולם שישבו בו הארבעה בטוקיו הועבר השידור ישירות לאינטרנט ביפאנית ובאנגלית.

אירגן את האירוע הרב אברהם קופר, מהמוזיאון למען הסובלנות של מרכז שמעון ויזנטל בלוס אנג'לס, שעודד את הארבעה לומר את דברם למרות הכחשות רשמיות של פוליטיקאים ביפאן. צבא יפאן הרג יותר מ־300 אלף בני אדם במהלך כיבושה של העיר האנקינג ב־37', ואחר כך בזז ושרף את המקום. "הרגתי 37 נשים, ילדים וזקנים", התוודה שירו אזומה, חייל יפאני לשעבר,

שהשתתף בכיבוש. "בזנו להם, כמו שבזנו לכל בני האדם שכבשנו". חברו, האקודו נגאטומי, אמר: "אנחנו מבקשים סליחה, ואנחנו רוצים ששופט יעניש אותנו על פשעינו". החיילים לשעבר סיפרו גם, כי צבא יפאן פיתח אמצעי לחימה ביולוגיים, חיידקי אנתרקס, דיפתריה, כולרה ועוד והשתמש בהם נגד הצבא הסובייטי במנצ'וריה, שם נהרגו כך יותר מ־250 אלף בני אדם.

מלבד הארבעה השתתפו באירוע גם היסטוריון, שסיפק לקהל את הרקע ההיסטורי למאורעות, וכן פעילה של ארגונים למען נשים נפגעות המלחמה. קהל הצופים הגיב באמצעות משלוח שאלות בדואר אלקטרוני אל ארבעת המתוודים. באתר המיוחד לאירוע אפשר לקרוא את תקציר הדברים.

http://events.broadcast.com/events/swc/nanjingmassacre

דפנה לוי־ינוביץ'

האם הפקק עומד להשתחרר?

ידיעות מעודדות מנטוויז'ן על הרחבת הקשר למחלף האינטרנט הישראלי. ועד אז, למה לוקח לדואר אלקטרוני שעות להגיע?

עידו אמין

הדואר האלקטרוני הוא דבר נפלא: מקלידים מסר, שולחים אותו, ותוך שניות הוא מגיע לתיבת הדואר של הנמען, גם אם הוא בצד השני של העולם. נכון? לא תמיד. ב"ספוטניק", רשת תקשורת הנותנת שירותים למאות לקוחות ולשכות שירות מתעשיית הפרסום והמדיה, כבר התרגלו לתופעה שמסרים מתעכבים, לעיתים במשך שעות.

המסרים הנידונים אינם סתם דרישות שלום אלא קבצים גדולים, מעל 1 מ"ב, ממעצבים. הקבצים האלה הם הדם הזורם בעורקים העסקיים של החברה. אריאל נשרי, בעל "ספוטניק", אומר: "חשנו עיכובים של שעות בקבלת דואר מלקוחות של נטוויז'ן, הן לקוחות חיוג והן לקוחות נל"ן". אם זה מזכיר לכם את התלונות על בזק, ברוכים הבאים לעולם המופלא של האינטרנט הפקוקה. לא לחינם מכונה לעיתים "הרשת חובקת העולם" בלגלוג, "ההמתנה חובקת עולם" (באנגלית זה נשמע יותר טוב). בחרתי להמחיש את הפקק דווקא דרך תלונה על עיכוב בקבלת דואר אלקטרוני, שירות שנדמה לנו כי הוא מיידי. אבל הפקק משפיע גם על הגלישה, כפי שרבים כבר חשו על בשרם.

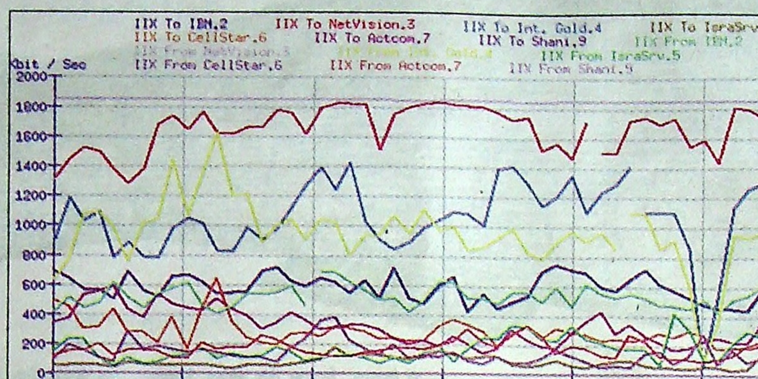
כאשר גולש המנוי אצל הספק ראובן מבקש לגלוש באתר הממוקם על שרת של הספק ראובן, המהירות גבוהה. במצב כזה, הקשר נשאר במישור ספק/גולש ובמהלך הגלישה לא נדרש כלל מידע מן האינטרנט. לכן גם מומלץ להוריד קבצי תוכנה גדולים לא סתם "מן האינטרנט", אלא ממאגר הנמצא אצל הספק. זה תמיד יהיה מהיר יותר.

אבל אם מנוי של ראובן מעונין לגלוש לאתר שממוקם דווקא על השרת של הספק שמעון, הוא גורם לתחילת דיאלוג תקשורת מורכב בו יוצאות "חבילות" ובאות אל, ומן, האתר המבוקש. בדרכן אל- ומ- השרתים של ראובן ושמעון, החבילות עשויות "לטייל" דרך הונולולו. זה לא באג, אלא תכונה המעניקה לאינטרנט מבנה גמיש יוצא דופן.

התקשורת באינטרנט בנויה מ"חבילות" ("פאקטס"), המטיילות כל אחת באופן עצמאי ועל פי שיקול דעת "משלה", ויכולות, תיאורטית (וגם מעשית), לטייל במקומות רחוקים ואקזוטיים לפני שהן נוחתות בתיבת הדואר או בדפדפן. לדוגמה: מנוי של אינטרנט זהב, שהיה גולש לאתר הנמצא על שרתי נטוויז'ן, עלול לקבל את תמונת האתר דרך ארצות הברית.

כדי למנוע מצבים אבסורדיים שכאלה, הוקם לפני יותר משנתיים "מחלף האינטרנט הישראלי", מעין מרכזייה שאליה מחוברים כל הספקים המקומיים. המחלף מוצע לספקים כשירות על יד איגוד האינטרנט הישראלי. עיקר הניהול נעשה בהתנדבות על יד דורון שקמוני, "גורו" אינטרנט מדור המייסדים של האינטרנט בישראל.

המחלף, הידוע בעגה המקצועית כ"IIX" (קיצור של "איזראלי אינטרנט אקסצ'יינג'"), פועל כך: כאשר הגולש המנוי אצל שמעון מבקש לחזות באתר היושב אצל ראובן, הקריאה מועברת למחלף האינטרנט הישראלי, אליו מחוברים גם ראובן וגם שמעון, ו"חבילות" המידע הנדרשות מועברות למענן ללא טיולים מיותרים.

תמונת מצב אופיינית ל־IIX. הקוו לנטוויז'ן פקוק במשך רוב שעות היום

חוץ מהתרומה להאצת התעבורה עבור הגולש, תורם המחלף בעוד שני תחומים חשובים: האחד, הוא מוריד את העומס על האינטרנט בכלל, ולא פחות חשוב, הפחתת העומס על הקווים הבינלאומיים היקרים חוסכת הרבה כסף לספקים.

אבל לאחרונה שמעתי מספר תלונות של גולשים החווים בעיות בגלישה לאתרים ישראלים, בעוד אתרים זרים מופיעים היטב ומהר. איך זה יכול להיות? הנה כך: כמו בכל מחלף בעולם האמיתי, גם באינטרנט הפתרון עובד עד שהוא נפקק. קווי התקשורת בין הספק בישראל לבין המחלף הם באחריות הספק, ועם צמיחת האינטרנט הם נפקקים.

למשל, זה זמן מה פקוק ברוב שעות היום הקו המחבר את נטוויז'ן עם המחלף הישראלי. תרשימים המת[...] את העומס שבין כל ספק למחלף הכללי מוצגים באתר המחלף (http://www.isoc.org.il/iix.html) וכן באתר של יועץ התקשורת אלון גולן (http://www.services.co.il/iix/index.html).

במצב כזה, כשמנוי נטויז'ן שולח קובץ גדול אל מנוי של אינטרנט זהב (או להיפך), בקשתו של הגולש מופנית למחלף האינטרנט הישראלי, אך כאשר הקו לנטויז'ן פקוק (וזה כאמור, רוב הזמן), תעבור הבקשה להמתנה. מכאן מופעלת מערכת אוטומטית, המנסה שוב ושוב למלא את הבקשה. כאשר הבקשה מושבת ריקם, בגלל עומס או סיבות אחרות, הבקשה מועברת לסוף התור, וחוזר חלילה עד שמגיע סוף היום, הגולשים הולכים לישון וסוף סוף אפשר למלא אותה.

הסביר לי השבוע אחד מהמקצוענים: "בעת הגלישה חלק מחבילות המידע המשודרות ייפלו, הדפדפן והשרת ישדרו מחדש, וזה יוצר שיהוי. שיהוי מסוג נוסף נגרם עקב כך שהנתבים מיוצרים תורים, והחבילה ממתינה בתור עד שהיא משודרת ממנו". התוצאה: "כל גישה תוך ישראלית אל ומתוך נטוויז'ן הופכת להיות איטית, ואנו חווים שיהוי שיכול להגיע למאות מילישניות. זהו שיהוי ארוך יותר מאשר השיהוי בקווים הבינלאומיים, ביחוד כאשר מדובר בסיבים אופטיים".

הגולשים הישראליים מכירים כבר את התופעה בה אתר ישראלי מגיע לפתע לאט מאוד, אפילו לאט יותר מאתרים בינלאומיים, "עד שהלחץ יורד". כמו כן מוכרת התופעה שגולש לא מצליח להגיע כלל לאתר שגולש בחברה אחרת מגיע אליו במהירות וללא בעיות.

השיהוי הנגרם לדואר פוגע בעיקר בדואר הכולל קבצים גדולים (בדרך כלל דואר אלקטרוני עסקי ומסחרי). דואר זה עלול להתעכב, אף למשך שעות, כאשר הוא נשלח בתוך ישראל. העומס והשיהוי שבעקבות הקיימים על פי הגרפים בקו המחבר את נטוויז'ן למרכזייה, אינם קיימים בקווים המחברים ספקים אחרים למחלף.

אבל השיהוי בקו של נטוויז'ן משפיע על לקוחות כל הספקים, הגולשים לאתרים הנמצאים על שרת נטוויז'ן. ועל פי נטוו[...] כ-90% מהאתרים בישראל מחוברים דרך שרתי נטוויז'ן. כל פניה לאחד מהאתרים האלה, מכל ספק שאינו נטוויז'ן, חייבת לעבור דרך הקו הפקוק שבין נטוויז'ן למחלף. היחידים שאינם נתקלים בשיהוי בגישה ל-90% מהאתרים בישראל, הם כמובן לקוחות נטוויז'ן, שאינם נזקקים לשירותי המרכזיה.

עוד סימן מצוקה: החודש כבר שמעתי על חברה גדולה (לא ספק אינטרנט!), המתכננת חיבור אינטרנט "עוקף-מחלף", על מנת שלא להיות לכודה בין הפטיש והסדן. זהו פיתרון קיצוני שספק אם ייתממש, אך עצם הדיבורים מעידים על מצוקת המשתמשים ועל הספק אם נטוויז'ן אכן משקיעה את המאמצים הנדרשים לפתרון החלק שלה במצב.

למה התעכב שיפור המצב בפקק? כדי לפתור את הפקק הזה, יש צורך בקו נוסף שיחבר את נטוויז'ן למחלף. הכפלת רוחב החיבור הקיים ל-4 מ"ב, תעלה לנטוויז'ן סכום של 3500 דולר לשנה. בנוסף, זקוקה נטוויז'ן לקו סיפרנת מבזק, שעלותו לשנה, כולל התקנה, כ-40,000 דולר. בקיצור: עלות הפיתרון המעכב את שחרור הפקק המרכזי באינטרנט הישראלי הוא פחות מעלותו של סקר צרכנים.

אבל העלות אינה הבעיה היחידה בדרך לשחרור הפקק. בחודשים בהם המצב המתואר קיים לא הגדילה נטוויז'ן את החיבור שלה למחלף האינטרנט. בין הרוטנים על המצב שמעתי לא אחת את הטענה כי המצב הפקוק הוא בכלל אינטרס של נטוויז'ן.

לכאורה, אם הקו בין נטויז'ן והמחלף הישראלי יישאר פקוק, הרי ש... 1. גולשי נטוויז'ן יהיו היחידים שיוכלו לעקוף את הפקק בדרך לרוב האתרים הישראליים. 2. בעלי אתרים ישראליים שירצו גישה מהירה לגולשים (לפי הערכות, כמחצית הגולשים בישראל), יצטרכו למקמם על שרתי נטוויז'ן.

לדברי מרק גזית, סמנכ"ל מו"פ והאחראי על תשתיות התקשורת בנטוויז'ן, הנושא נמצא בטיפול, והטענות אינן מוצדקות. לדבריו, נטוויז'ן מחוברת למחלף דרך הקו הרחב ביותר שבזק מספקת (2 מ"ב).

אז למה לא להתחבר דרך קו נוסף?

"חיבור באמצעות שני קווים מקבילים גורם לבעיות בתעבורה ובניהול הקווים", אומר גזית, "ולכן במקום לחבר קו 2 מ"ב נוסף הזמנו, לפני שלושה חודשים, קו גדול בהרבה, ברוחב 34 מ"ב בתוך ישראל, לתעבורה באמצעות טכנולוגית ATM חדישה. לאחר השלמת חיבור זה ייבדק מה ניתן להקצות מתוך רוחב זה לטובת הקשר מול המחלף. הרחבת הקו גם תיתן שיפור מיידי בקשר לחו"ל".

כל זה יקרה, לדברי נטוויז'ן, תוך שבועות, בהתאם לאילוצים שמכתיבה בזק. כשזה יקרה, לא תצטרכו לקרוא על זה. פשוט תרגישו את זה בן לילה.

דורון שקמוני, מהנהלת איגוד האינטרנט הישראלי, מגיב: "אכן, המצב שתיארת קיים כבר מספר חודשים. הפתרון המיידי לבעיה הוא התקנת קו נוסף ברוחב 2 מ"ב, מהלך שיכול להתבצע במלואו תוך מספר ימים. למרות נסיונות השכנוע שלנו, פתרון זה עדיין לא מומש".

בקשר לקווי ATM, אומר שקמוני: "פתרון מבוסס ATM אפשרי, עקרונית. הרעיון הוצע בעבר, ונשמח ליישמו כאשר יהיה זמין. עם זאת, עדיין לא קיבלנו פנייה כלשהי, מספק כלשהו, לחיבור בטכנולוגיה זו. חיבור כזה דורש זמן היערכות טכנית ואירגונית, כמו גם השקעה בתשתית. שירות זה עדיין בחיתוליו, גם בבזק, ואפילו אינו מתומחר. אנו מקווים שנטוויז'ן אכן תשכיל לפתור את הבעייה האקוטית תוך זמן קצר".

עקבו אחר החבילות

איזה מסלול עוברות החבילות בדרכן מהאתר של הקפטן, למשל, אל המחשב שלך? ניתן לעקוב אחרי החבילות בעזרת תוכנת עזר קטנה המשולבת ב- DOS. פתחו חלון DOS כאשר אתם מחוברים, והקלידו: tracert www.haaretz.co.il. הרשימה שתראו מכילה את כתבות השרתים שדרכם נודדות החבילות מן האתר אליכם, וכן את השיהוי שהיא סופגת בכל אתר ואתר.

ספרנים, חיזרו הביתה!

יותר מדי מידע יש באינטרנט, וכמעט אין דרך להבדיל בין מידע אמין לתעמולה, טעות, או שיבוש זדוני. לאן זה הולך? אם לא נפעל עכשיו, לשום מקום

אריאנה מלמד

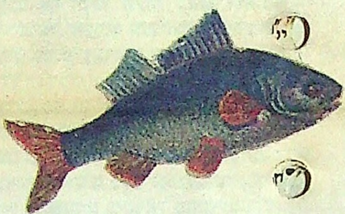
בהקדמה לספר "Les Mots et Les Choses", שכשיתרגמו אותו לעברית כדאי יהיה לקרוא לו "הדבר והדיבר", מצטט מישל פוקו המנוח קטע משל חורחה לואיס בורחס המספר על אנציקלופדיה סינית שבה החיות מוינו ל"אלה ששייכות לקיסר... אלה שמרחוק נראות כמו זבובים... אלה שזה עתה הפכו את כד המים... חיות משוגעות... גמלים...", וכיוצא בזה מיונים משונים שמיד מעלים חיוך על פני הקורא. אפילו פוקו צחק, ועוד בקול רם. אבל משנדרש להסביר לעצמו את הצחוק, יצא לו ספר שלם על האופן שבו אנו תופשים את גוף הידע הקיים במערב.

פוקו הסביר, שהצחוק המשחרר הזה הוא מה שקורה למחשבה האנושית המערבית בשעה שהיא נתקלת בפעם הראשונה בשיטת חשיבה שונה לגמרי, פרדוקסלית אפילו, שזרותה כמעט נוגעת ללב. אני רוצה להאמין שלולא מת ב־84', היה מישל פוקו מספיק לגלות שני דברים: שבורחס עבד עליו בעיניים, ושכל מנוע חיפוש באינטרנט "ממיין" את העולם בקטגוריות הזויות לא־פחות מאותה אנציקלופדיה סינית עתיקה.

האינטרנט כיום הוא פתח ליצירת מערכת לא־היירכית, לא־ממוינת, דמוקרטית ולחלוטין לא־אמינה לאחסון ולייצוג הידע האנושי

אבל ראשית לתרמית: בורחס סמך על בורותם היחסית של קוראיו. אין אנציקלופדיה כזאת. בורחס אהב מאוד לעשות רשימות ביזאריות של חפצים ורעיונות שאינם מתחברים זה לזה. אחד מגיבורי התרבות של בורחס היה פליניוס, הביולוג והמקטלג הכי מפורסם בעולם העתיק. והנה זה פלא, אצל פליניוס אפשר למצוא, בספרו על הדגים, מין חלוקה מוזרה כזאת של היצורים המפרפרים עם הקשקשים: "אלה שאין להשיגם בקיץ בשוקי אתונה... אלה שיש להם אבן קטנה בראש... דגי מים... דגים נדירים ודגים שעצם קיומם אינו ודאי".

אפילו קריאה ברפרוף באחד מהקבצים שבהם ניסה פליניוס להקיף את עולם התופעות הידועות בימיו מלמדת על שיטת חשיבה שאינה זרה כלל למערב, אלא פשוט עתיקה. כזאת שמבקשת להקיף ולכלול במקום למיין ולדרג. את ההיירכיה המצאנו אחר כך. את המשפחות הביולוגיות מאוחר יותר. ואת הדרכים לבדיקת תוקפו של ידע, אמינותה של ידיעה ואמיתותו של מידע אנחנו הולכים וממציאים עד עצם היום הזה.

הארטישוק הירושלמי לאן?

והאינטרנט? האינטרנט, נכון לעצם ימינו ממש, הוא מכשול גדול – או פתח ליצירת מערכת לא־היירכית, לא־ממוינת, דמוקרטית ולחלוטין אינה "אמינה", לאחסון הידע האנושי ולייצוגו. הצורך לאמת פיסות מידע אזוטריות שאני מאחסנת בשיפולי הזיכרון לפני שהן יורדות לדפוס כעובדה מוגמרת מוביל אותי לעתים להפעלת מנוע חיפוש. זה נגיש ומהיר ופוטר אותי משיחות טלפון ארוכות עם פרופסורים שמסבירים לי כמה אני לא שווה כלום.

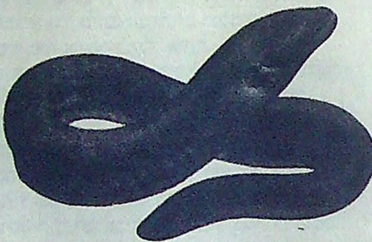
וכך קרה שכשביקשתי לוודא את מקור השם "ארטישוק ירושלמי", הובילני מנוע החיפוש לכמה עשרות אתרים שבהם כיכב הירק המשונה, ומצאתי שלוש תשובות סותרות: האחת, שבטעות חשבו שמדובר בארטישוק, ושמקורו במזרח התיכון. השנייה, שמדובר בירק אמריקאי למהדרין, ואיש אינו יודע מנין שאב את שמו. והשלישית, כי "ירושלמי" הוא שיבוש המלה האיטלקית "ג'ירסולה", שפירושה "נע לעבר השמש", והיא באה לתאר תכונה של פרח הארטישוק. כמו חמנית. ועכשיו, כפליניוס בשעתו, נדרשתי להכריע – בלא כל אמת מידה חיצונית – מהו ההסבר הנכון.

ככה זה באינטרנט: מה שמתואר כאוטוסטרדה של מידע אינו אלא סופרמרקט ענק ומבולגן בעיר זרה, עם בעיות רציניות של תאורה: לעולם אין למשתמש מושג מה ימצא שם, ולעתים קרובות, אחרי שמצא, יהיה עליו להפעיל מנגנוני מיון שאינם ממין העניין כלל כדי לוודא את אמיתות המידע, נכונותו, היקפו ומידת הרלוונטיות שלו לדבר שחיפש.

"אוטוסטרדה" זה דימוי חמוד, אבל מאוד מאוד לא־נכון. השימוש בו מניח כעובדה שיש איזו דרך ראשית אחת למציאת מידע, שכולנו נוסעים בה במכוניות מהירות, יודעים היטב למה ולאן. הלוואי. המציאות דומה הרבה יותר לתסכול העצום שצרכן מערבי יחווה בהיתקלותו הראשונה עם סופרמרקט סיני. אופטימיסטים נוהגים לדבר על הדמוקרטיה המוחלטת של הרשת וגורמים למשתמש התמים להאמין שדמוקרטיה זה דבר טוב. לא בהכרח: ראשית, היא אינה מוחלטת. ושנית, דווקא האופי הלא־ממושטר של הרשת, זה שמאפשר להעלות אליה טונות של מידע מכל סוג שהוא יוצר בעיה אמיתית למשתמשים.

בחורינו (הנאצים) המצוינים

מנועי החיפוש אף הם אינם מדרגים את המידע על פי היירכיות מקובלות של אמינות. לדוגמה, כשאני רוצה מידע חדש על דרכי ריפוי לסוג מסוים של סרטן, המנוע לא יפנה אותי קודם כל ל"ניו אינגלנד ג'ורנל אוף מדיסין", מכתבי העת המדעיים הכי נחשבים בתחום, ורק אחר כך, נניח, לקוראת בקפה מסינסינטי. בעיני המנוע, כולם שווים וטובים ובכולם יש "מידע". לפעמים התופעה ממש מביכה. האנציקלופדיה "בריטניקה",

בגרסתה שברשת, מתיימרת לספק לי לינקים מצוינים לאתרים מצוינים העוסקים בתחומים שבהם היא מטפלת. מאוד שמחתי למצוא אחד כזה על הסופר ג'יי.די סאלינג'ר, מחבר "התפסן בשדה השיפון". אלא שהתברר כי מדובר באסופת חיבורים מזוויעה של תלמידי תיכון אמריקאים. עם שגיאות כתיב והכל. ועוד לא אמרנו מלה על הנזק האפשרי: יש ברשת מאות אתרים שמשכנעים את המשתמש התמים, כי היטלר היה בחור טוב, שבמלחמת העולם השנייה נרצחו המון בחורים בלונדינים תכולי עיניים שכל מטרתם היתה לשרת את הפיהרר נאמנה, וזה נורא לא פיר כלפיהם.

באחד מאלה, ששהיתי בו רק לצורך הורדת פרקים של "מיין קאמפף", רק לצורכי עבודה, נקבו במספרים של הבחורים המצוינים שמתו והציעו לי להדליק נרות זיכרון לזכור כולם. בינתיים, הבעיה אינה חמורה כל כך. אבל אם נביט בבהלה 50 שנה קדימה, כשהרשת תהפוך למקור המידע המרכזי של אנושות רדופת מידע, צפויות צרות.

דיקטטורים, פנאטים והאקרים הם האויבים הגדולים של חופש המידע ברשת. באתר ממשלתי ישראלי המיועד לתצרוכת זרה מצאתי גרסה מעניינת מאוד של ההיסטוריה המנדטורית. מתוכה אפשר להבין שתנועות המחתרת המקומיות אף פעם לא הרגו אף ערבי, ורק חבריהן שלהן נפלו כמו זבובים בהתקפות נפשעות של הצד השני. גיחכתי והמשכתי הלאה, אבל אחר כך חשבתי בבעתה על מדינות טוטליטריות, עכשיו ובעתיד, המשתמשות ברשת כמכשיר להפצת תעמולה רוויית אידאולוגיה בכסות של "מידע".

הסינים והסינגפורים עושים את זה כבר עכשיו. נסיכויות המפרץ, סעודיה ולוב מכנסות מדענים שאמורים ליצור רשתות ל"מידע מוסלמי" על מדינותיהן. משתמש שמבקש לבקר באתרי תיירות המיוחדים לקפריסין מוצא את עצמו נכנס למערבולת הפוליטית של האי, בלי שהמנוע שלו הזהיר אותו מראש שכך יהיה. חכו ותראו מה יביאו לנו הטאליבאן (הקיצונים האיסלאמים השולטים באפגניסטן) כשיתחילו לחשוב ברצינות על תרמית בינלאומית מהוגנת.

קולומבוס מי?

וגם אם האתר שנכנסנו אליו נושא תווית הכשר אוניברסיטאית, מי יתקע לידינו שמה שנמצא בו הוא אכן "מידע", אמין, ראוי לציטוט? הרי ידוע לנו יפה שרוב המערכות המוסדיות סובלות, איך לומר זאת בעדינות, מתת־אבטחה. כלומר, פרוצות לכל רוח, לכל האקר בן־עשרה עם בעיות טסטוסטרון ומחשב ביתי.

אם הרשת היא אוטוסטרדה, האקרים הם שודדי הדרכים של ימינו. וגרוע מכל: הם מסוגלים, מחמת גחמות אישיות מטומטמות, לשנות לחלוטין את פניה של הדרך שבה אנו נוסעים. במלים אחרות: להיכנס למערכת לא־מאובטחת ולשתול בה מידע שאינו ממין העניין, סתם בשביל הכיף. האקר בינוני ומעלה יכול אפילו להחליט שמבחינתו קולומבוס גילה את אמריקה דווקא ב־1692. מעטים מאוד הם מאגרי המידע האזרחיים שאינם חשופים לאפשרות של שינויים קוסמטיים קטנים כאלה.

בעיה אחרת של נגישות המידע ומהירות הפצתו היא הזלזול המסוים שספקי מידע מפגינים כלפי המשתמשים. במה דברים

מ"מהפכת התקשורת" ל"עידן המידע"

העתידנים, אומר דאגלס ראשקוף, מנסים להפוך את הרשת מכלי קהילתי למרכז קניות

דאגלס ראשקוף, "גרדיאן"

העתיד שהעתידנים מייעדים לנו אינו זה שאנו רוצים. פעולת העתידנות עצמה, כפי שהיא באה לידי ביטוי בקרב הפרשנים המובילים כיום, היא פחות חיזוי ויותר תעמולה. חישבו על מגדת העתידות המפוקפקת החוזה מחלה נוראה בעתיד הלקוח שלה, רק כדי שתוכל למכור כמה צמחים ולתאם פגישה נוספת. עתידנים מסוג זה משתמשים בסמכותם, ובפחדינו, כדי לעצב עתיד שהוא טוב לעסקים שלהם.

בדומה לכך, החברות והעיתונים המוכרים לנו את העתיד עושים זאת לקידום ענייניהם. באמצעות הפחדה, הם שואפים להפוך לספקים הבלעדיים של חרשות מן העתיד. בעידן של שינויים מתמידים וחוסר התמצאות, זה מרושע במיוחד מצדם של אלה שיכולים ללמד אותנו כיצד להתמודד עם המהמורות הדיגיטליות, להתאמץ לבלבל אותנו בקשר למה שקורה סביבנו.

כשעלתה חשיבותו של האינטרנט, בשנות ה־80 המאוחרות, דיברו הרבה פחות על העתיד מאשר על ההווה. חווינו מהפכה תקשורתית שאינה דומה לשום מהפכה בעבר. שמחה זו לא היתה קשורה כלל לטכנולוגיה, אלא לדרך חדשה שהתגלתה להתקשר עם בני אדם אחרים ברחבי העולם.

הבעיה שהציב האינטרנט מבחינת העסקים הגדולים היתה ברורה: מיליונים שגילו את האינטרנט התרחקו מאמצעי תקשורת מסורתיים והתקרבו זה לזה. שלא כצופי הטלוויזיה, קשה להכריח את המשתתפים בשיחות גדולות, שיוצרות קהילות וקשרים חדשים באון־ליין, לקנות מוצרים בקלות כזאת. באזור של תקשורת אינטראקטיווית המסך הוא באמת שער, לא חפץ קדוש.

האתיקה הקהילתית של האינטרנט היתה חייבת להתנפץ, בכל מחיר. ואז הגיעו העתידנים. הפעולה הראשונה שלהם היתה להסיח את דעתנו מהחדווה האמיתית שבאינטרנט, על ידי הגדרה חדשה של "מהפכת התקשורת" (Communication Revolution) כ"עידן המידע" (Information Age). הם הסיטו את תשומת לבנו מקשרים לתכנים. הממשק של האינטרנט, שבמקור היה רק דרך אחת להגיע למידע, הפך למסגרת השלטת, משום שהוא פתח דרך לשווק את התוכן בלי לקבל כל משוב אנושי.

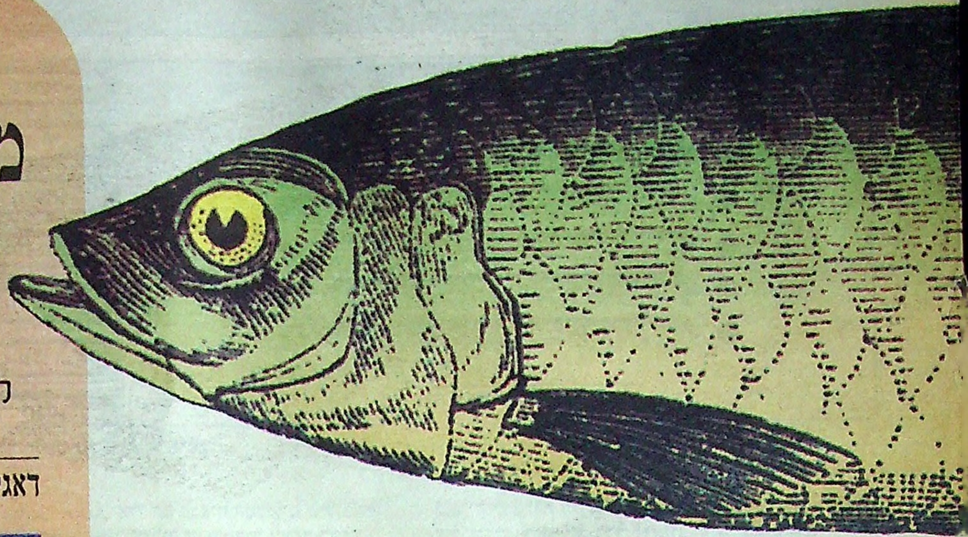
ככל שמערכת ההפעלה חלונות תיעשה מסורבלת יותר, המשתמשים יודקקו למחשבים גדולים יותר, בעלי שבבים מהירים יותר. אלה שיסרבו לרכוש מחשבים משופרים, לא יוכלו לנצל את הכלים החדשים של האינטרנט – וידאו ואודיו בזמן אמת וטכנולוגיות אחרות המוסיפות לחוויית הקניות, ובאופן לא־מפתיע, מעט מאוד פרט לכך.

בארה"ב, נאמר לנו, הכל בסדר הודות לעסקי הטכנולוגיה. האינפלציה נמוכה, ומספר המועסקים גבוה. ואולם מצרך אחד, שנדמה כי הוא ממשיך לצמוח, הוא העתיד עצמו. מניות והשקעות אחרות רושמות שיאים בהשוואה לערך העצמי ולרווחים שלהן. ערכן הגבוה נשמר על ידי מלים של עתידנים כלכליים ותו לא, המעודדים אותנו לשרוד בהווה כדי ליהנות מרווחים בעתיד הנבואי. והם מזהירים אותנו, כי אם לא ננצל את המציאה הדיגיטלית כעת, נישאר מאחור, חסרי תקווה.

האויב של העתידנים הוא סיפוק. אם נחליט אי־פעם כי יש לנו די דברים, ושהאינטרנט שפיתחנו הוא כבר טוב דיו לספק את צרכינו, אזי תוכנית הפירמידה תקרוס, ותיקח עמה את כל אותם עתידנים.

עתידנות מסוג זה מוכרת יותר מכשירים ושירותים, ליותר בני אדם, בפחות זמן. אף שהם עשויים להיות חדי הבנה ובהירי הבעה, מרבית העתידנים החביבים עלינו אינם ניחנים בסגולות המאפשרות להם לראות מעבר למניות ולתיקי ההשקעות האישיים שלהם או מעבר לדו"ח הרבעון הקרוב. הם מצליחים לגייס עוד דולרים של משקיעים לטכנולוגיות גבוהות, ובמקרים מסוימים, לקרב משתמשים חדשים לאינטרנט מוקדם יותר משהם היו מגלים אותו בעצמם.

ואולם באיזה מחיר? קניון עידן המידע שהם חוזים אינו מספק את הדחף הנסתר המושך אותנו לאינטרנט מלכתחילה. גרוע מכך, הוא מאיים לגרום לנו לאבד את החשק לגמרי.

אמורים? בעיתונים מכובדים שמפרסמים ברשת גרסה לא כל כך בדוקה של סיפור שלא היו מפרסמים בדפוס גם עם אקדח מוצמד לרקה.

לא מזמן עשו את זה לקלינטון, עם פרטים לכאורה חסויים מעברו האישי. לפחות שני עיתונים נאלצו להתנצל, והפעם בדפוס: עודף דמוקרטיה יוצר לפעמים תחושה שממילא הכל הולך. עודף דמוקרטיה גורם לכך, שדברי הסתה בלתי מבוססים נחזים כ"מידע". ומה הפלא: הם נראים כמו מידע. כלומר, כמו אתרים אחרים. אין בצדם הכשרים של בתי

הוצאה. אין בינם לבין הצרכן שום תיווך של סוכני התרבות שהמשתמש המערבי אולף להאמין בהם: מוסדות אקדמיים, שמות מכובדים, בני סמכא בתחום, או אפילו ממשלות, במקרה של משתמשים תמימים.

צרה אחרת לקוחה מן התחום הפסיכולוגי וקשורה לאנונימיות ולאטימות של הרשת. דבר דפוס היוצא לאור הוא "שקוף" לעיני ההמונים, כלומר נתון לביקורת מיידית בעצם היותו, מרגע שהוא לובש צורה פיסית. ספר, כל אחד יכול לפתוח ומיד להחליט מה לא בסדר בו. שונה הדבר כשהמידע מאוחסן בביטים ואפשרויות הדפדוף בו, למרבה הצער, עדיין מוגבלות ופחות יעילות מדפדוף בכל ספרייה עירונית מקוטלגת.

נדמה שלא־מעט גבולות של טעם טוב נפרצים ברשת במהירות גדולה מזו שב"מציאות": מדענים מעידים על מרכולתם ומפארים אותה, אתרי סקס מבטיחים דברים שאין בהם, מאגרי מידע תמימים מתגלים כמלכודות של באנרים מרצדים ומפתים עם פרסים ופרסומות בלי גבול. צרכן שלא היה מוכן כלל לקבל ספר בתחום העיון שיש בו פרסומות למזון לכלבים, ייאלץ למצוא את המידע שלו על גולדן רטריוורים מחוץ לרשת.

העגלה הריקה

אז מה יהיה? קודם כל, יהיה רע יותר. בשנים הבאות צפויה הרשת רק לגדול ולהתרחב. כל הבעיות האפשריות שנרמזו לעיל ייהפכו מוחשיות, יום־יומיות בעבור מחפשי המידע שאינם מקצוענים בתחום מיונו. אם לא יתחולל שינוי דרמטי באופן שבו פועלים מנועי חיפוש, בעוד עשר שנים יהפוך החיפוש עצמו לסיוט, כזה שתובע מהצרכן הרבה יותר זמן מאשר איתור מידע בדרכים הישנות והטובות, תחת עינה הפקוחה של ספרנית נרגנת.

אבל כל שינוי כזה כרוך בשינוי בסיסי בתפישת אופי הרשת. מנוע שיכול לנתח מידע על פי אמות מידה של רצינות, מהימנות, ואפילו "אמיתות" – מניח קיומה של היירכית מנתחים, מתווכים וסוכנים, שאמורים לבחון בעצמם את המידע כדי לסננו ולמיינו בעבור הצרכן.

היופי שברשת, לטענת הרומנטיקנים, הוא בדיוק העדרו של מוסד תיווך מכוון שכזה. אני לא צריכה להצטייד באתר פוטורולוגי משלי כדי לנבא שלקראת 2006 [illegible] צפוי משבר ערכי, שבאג 2000 ייראה לעומתו בסך הכל כחרק קטנטון ובלתי מזיק. התפוצצות המידע, בצד אי־יכולת לקטלגו, למיינו, לעטרו בחותמים של ערכיות, עלולה בסופו של דבר ליצור משבר אמון צרכני, שספקי המידע יתקשו להתמודד עמו בלי [illegible] פתרונות מהעולם החוץ־וירטואלי.

"אוטוסטרדה" זה דימוי חמוד, המניח שקיימת דרך ראשית למציאת מידע, שכולנו נוסעים בה במכוניות מהירות, יודעים היטב למה ולאן. הלוואי

פתרון אחד, שהוא תמיד נוח ברמה התיאורטית, אם מדובר במניעת פשיעה ואם בתזונה בריאה, הוא מילת הקסם "חינוך". אין לי ספק שתלמידים בעשור הבא ייאלצו לעמוד באימוני־נט מפרכים כדי להצטייד באוריינות וירטואלית לקראת חייהם הבוגרים בעולם תובעני ומהיר משלנו. עוד אין לי ספק, שמוריהם ייאלצו לחנך אותם – וגם את עצמם – לצרכנות נבונה של מידע.

בשלהי יום חמסין, כל דילטנט נאור יכול להרכיב תוכנית לימודים שתסייע לצעירים לזהות בעיות של אמינות בדיווח, של התחזות, של "מידעים" שאי־אפשר לאשש באשר אין להם אישוש. אבל כמעט בכל מערכות החינוך במערב התקציבים נמוכים ורמת ההוראה נמוכה, כך שנראה כי יהיו פתרונות מצוינים, על הנייר, וייתכן מאוד שב־2020 תושבי ניו זילנד כבר יידעו כיצד לבור את המוץ מן התבן. וזה בערך כל מה שיקרה.

בתור צרכנית לא־רומנטית ובכלל לא־אופטימית, אני מאמינה במידור ובמשטור, שאינם עולים למעמד של צנזורה. בחזוני הצנוע, עדרים־עדרים של ספרנים וירטואליים רוכנים על מחשביהם כדי ליצור בעבורי מפה אמינה להתמצאות בסופרמרקט של הידע. עד שזה יקרה, אני עתידה לסיים לא־מעט חיפושים כמו שהתחלתי אותם: בעגלת קניות ריקה לגמרי. או, אם תרצו, דוהרת באוטוסטרדה לשום מקום.

קפטן הצילו! כולם נסעו לחו"ל, ורק אני נתקעתי פה. איפה אני יכולה למצוא דילים של טיסות ונופש?
עינת

הקפטן משיב: גם הקפטן רצה לנסוע, אבל העורך אמר שזה בלתי אפשרי. למי שעוד יכול לברוח, להלן חלק משפע האתרים המספקים דילים לנסיעות בחו"ל:
איסת"א, חברת הנסיעות של הסטודנטים:

http://www.issta.co.il

דילים מעודכנים מסוכני הנסיעות הגדולים בישראל:

http://www.dilim.co.il

דילים וחבילות נופש במבצע:

http://www.superdeal.co.il

השטיח המעופף

http://www.flying.co.il

נופשונים וטיסות זולות במיוחד:

http://www.netravel.co.il

צ'רטרים וחבילות נופש:

http://www.galil.co.il

קפטן שלום אני שחקן של מבוכים וד[illegible]ים, אבל יש לי בעיה. אני גר ביישוב מרוחק ולא יכול להגיע למפגשים. האם יש מקום באינטרנט, שבו אוכל לשחק מבוכים ודרקונים?
תודה, רון.

הקפטן משיב: יש כמה עשרות משחקי[illegible] אפשר לשחק באמצעות דואר אלקטרוני ומבוכים ודרקונים הוא בהחלט אחד מהם. היתרונות הבולטים של משחק באופן זה הם המחיר (0!), הצורך להפעיל את הדמיון, ובעיקר פיתוח הסבלנות. החיסרון העיקרי הוא ששאגות הקרב נשמעות אך ורק בקול אחד (המוכר היטב לשחקן), אין גרפיקה, וסבלנות כבר אמרנו?
כדי להצטרף, היכנס ל:

http://www.pbm.com/~lindahl/pbm_list

מנגד עומדת האפשרות היקרה של רכישת משחק על גבי סי־די. דוגמאות לכך הן ה־Ultima Online וגרסאות פעלתניות יותר, כגון Diablo. לשניהם מצורפים הסברים כיצד לשחק את המשחק מול שחקנים אחרים ברשת.

קפטן יקר, למרות שאני מוחק עוד ועוד קבצים, שטח הדיסק שלי אינו גדל. אנא הצל!
איתן

הקפטן משיב: סביר להניח שהקבצים שמחקת יושבים להם בסל המיחזור. סל המיחזור מאפשר לך לשמור על הקבצים שמחקת, עד שתחליט שאתה בטוח שברצונך להשמידם. לכן, מהר והשמד אותם באמצעות הקשה על המקש הימני בעכבר מעל לסל המחזור ובחירה ב"רוקן סל מיחזור". אם בעיית המקום שלך כרונית, מומלץ להקטין את השטח המוקצב לסל המיחזור. אפשר לעשות זאת על ידי הקשה על המקש הימני בעכבר מעל לסל המיחזור ובחירה ב"פרטים". כעת תוכל לצמצם את גודלו של סל המיחזור, הקבוע בגודלו המקסימלי על 10% כברירת מחדל.
מומלץ שלא להשתמש באופציה הקיצונית של ביטול פעולת סל המיחזור. אפשר לעקוף ספציפית את סל המיחזור על ידי הקשה על Shift+Del מעל הקובץ הרצוי.

קפטן יקר, מהם קובצי ה־asp המופיעים באתר שלך?
אייל

הקפטן משיב: asp הן ראשי התיבות של Active Server Pages. אלו הם קבצים המכילים שילוב של קוד HTML ו־VBScript. שילוב זה מאפשר לאתר להציג דפים המופקים בזמן אמת ומתבססים על הגדרות של המשתמש ועל בסיסי נתונים. היתרון בשיטה זו הוא באפשרות ליצור תבניות דפים ולצקת לתוכן מידע מתוך בסיס נתונים. כך אנו מכינים דף תבנית לטור "קפטן הצילו", והמידע המוצג לגולש משתנה בהתאם לעדכונים בבסיס הנתונים של העיתון.

קפטן יקר שלום, ברצוני להתקין את מערכת ההפעלה חלונות 98. האם התוכנה תתמוך בעברית?
תודה אלון

הקפטן משיב: התוכנה בגרסה האנגלית המופצת כיום עדיין אינה תומכת בעברית. מומלץ להמתין לגרסה התומכת בעברית (שתצא באוקטובר או בנובמבר). התוכנות בעברית שברשותך לא יפעלו כשורה בגרסה האנגלית, ולכן התקנת המערכת החדשה תשבית אותך מעבו[illegible]פי שגילו משתמשים חסרי סבלנות שמיהרו והתקינו אותה.

קפטן שלום!!! זה זמן רב יש לי בעיות קשות במערכת ההפעלה שלי, ואני פונה אליך כמוצא אחרון לפני ניפוץ המחשב ופרישה לבודהיזם. בעת עבודה סדירה המחשב נתקע לעתים קרובות. הקש[illegible] Ctrl+Alt+Del מניבה בדרך כלל את חלון הפעילויות, וסייר החלונות או היישום Rundll32 אינם מגיבים. מצב אחר הוא שמופיעה הודעת שגיאה: "Explorer יישום זה ביצע שגיאה והוא ייסגר". הדבר קורה לעתים תכופות, בייחוד כשאני פותח את "לוח הבקרה". כבר ניסיתי הכל, התקנה מחדש של חלונות, מעבר לגרסת Enabled, ואפילו אתחול של ההארד דיסק, אך הכל לשווא. זה הסיפור. כל רעיון /עצה /פתרון יתקבלו בשמחה.
תודה

הקפטן משיב: ברוך הבא למועדון משתמשי חלונות 95. לאחר שניסית הכל, הגיע הזמן לפתוח דפי זהב, למצוא את מעבדת השירות הקרובה אליך, ולהפקיד בידיהם את המחשב. קשה להאמין, אך אפילו הקפטן יודע מתי הגיע הזמן לתת למקצוענים האמיתיים לעשות את שלהם. באתר דפי זהב (www.yellowpages.co.il) רשומים 496 בתי עסק בסיווג "מחשבים אישיים - תחזוקה ושירות" שישמחו לטפל בך.

קפטן, החלפתי את הרקע של מסך העבודה בתמונה שהורדתי מהרשת. למרבה הצער, הרקע של כיתוב האייקונים מסתיר את המעט שאפשר לראות. האם אפשר להפוך רקע זה לשקוף?

הקפטן משיב: אפשר גם אפשר, אבל צריך להוריד תוכנית קטנה מהכתובת:

http://www.pobox.com/~jayguerette/transparent/transparent.exe

לאחר הרצתה, ייעלם הרקע המטריד מהכיתוב.

שלום קפטן, יש לי קומיוניקטור 4.04, ובחרתי שלא להציג את התמונות אוטומטית (על ידי (Edit/Preferences/Advanced /Automatically/Load Images) כשאני מנסה לצפות בתמונה מסוימת על ידי הקשה על המקש הימני בעכבר, לא קורה דבר. רק View Image מצליח להעלות רק את התמונה, ובצד השמאלי העליון של המסך. האם יש דרך לראות אותה במקומה?

הקפטן משיב: ראשית, אם יורשה לי, להמליץ לך להחזיר את הצגת התמונות. דפי האינטרנט מעוצבים כיום על בסיס גרפי, וקשה מאוד להתמצא בהם בלי התמונות. קצב העברת הנתונים השתפר בלא הכר בשנתיים האחרונות, ואין כל סיבה שלא נוכל לצפות בעמוד ממוצע בתוך פחות מעשר שניות (ואם לא, כדאי לחשוב על החלפת ספק). ולשאלתך, הצפייה בתמונות נעשית מתוך Show Image, שהיא האפשרות הרביעית בתפריט הקליק הימני.

קפטן יקר, בכל פעם שאני מכניס סי־די למחשב, הוא מתחיל להריץ את תוכנית ההתקנה שלו. היש דרך לעצור את המטרד?
ערן

הקפטן משיב: ערן יקר, כשאתה מכניס את הסי־די לכונן התקליטורים, לחץ על Shift והשאר את הכפתור לחוץ עד שתראה שהאור בסי־די כבה. זה עלול להימשך בין חמש לעשר שניות. אם תחזיק את ה־Shift זמן־מה, לא יריץ התקליטור את תוכנית ה־AutoRun שלו.

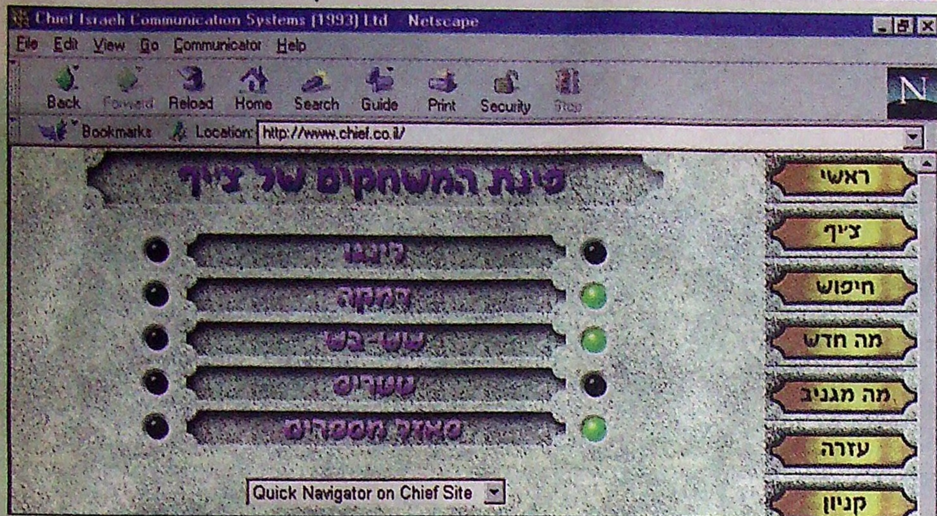
קפטן יקר, כשאני קורא מסמך וורד, המחשב מוסיף את שמו לתפריט התחל/מסמכים, וכך יכול כל אחד לבדוק מה בדיוק עשיתי במחשב. מה אפשר לעשות בנידון?

הקפטן משיב: לא רק מסמכי וורד מופיעים בתפריט. כל קובץ שפתחת והמערכת יכולה לטפל בו יופיע בתפריט לצורך גישה מהירה אחר כך, כולל תמונות. הפתרון לבעיה מסתתר בתפריט המשימות (התפריט שבתחתית המסך), מעליו צריך להקליק בכפתור הימני בעכבר ולבחור ב"מאפיינים". מכאן בחר ב"יישומי תפריט התחלה" וב"נקה". המשימה הושלמה, ואתה יכול לנטוש את המחשב בלב שקט.

לקפטן שלום: האם יש אתר שבו אוכל לשחק שש־בש מול מחשב?
המתוסכל.

הקפטן משיב: אתר ישראלי, שבו אפשר לשחק שש־בש, טטריס, לינגו, דמקה ופאזל עד אור הבוקר הוא:

http://www.chief.co.il

פינת המשחקים של צ'יף, למתוסכל

טיפ השבוע

קיבלתם מסמך בוורד 97 ואין לכם וורד, או שיש לכם וורד 95? מיקרוסופט עשו מעשה והוציאו תוכנית להצגה ולהדפסה של מסמכי וורד בגרסה החדשה. להוריד מ:

http://www.microsoft.com/israel/download/wdview97.exe

הילד טוב, ההורים לא משהו

תוכנת הדואר המצוינת של מיקרוסופט, Outlook Express, היתה משתלטת על השוק הישראלי בקלות, אם מיקרוסופט לא היתה מזלזלת

ימי גליק

עם יציאתו של האקספלורר 4 בגרסה העברית, לפני כחצי שנה, היתה תחושה שהוא עומד להשתלט בתוך זמן קצר על שוק הדפדפנים, ואף מהר מכך על שוק תוכנות הדואר. תוכנה זו, שאיפשרה לשלוח דואר אלקטרוני בעברית צחה ובשלל גופנים וצבעים, הקדימה כל תוכנת דואר אחרת.

ובכל זאת, מסיבות שאינן קשורות ישירות אליה, לא הצליחה האקספרס (קיצור ל-Outlook Express) לקנות לה אחיזה של ממש בקהל הגולשים הישראלי, שכבר הורגל בשימוש בתוכנות הדואר של נטסקייפ ויודורה, ומוטרד מבעיותיה התדמיתיות של מיקרוסופט, ומהמשפטים המתחוללים נגדה. גם גודלה של חבילת האקספלורר, 25 מגה, בוודאי אינו מסייע לשפוט לזכותה. המעטים המצליחים למצוא את החבילה במבוך אתר מיקרוסופט מתקשים להוריד קובץ בגודל שכזה בלי שיתנתק להם המודם. כשהחלו חברות להפיק סי־די המכיל את האקספלורר למטרות מסחריות, מיהרה מיקרוסופט להפנות להן עורף ולהאשים אותן בכל באג שהתגלה בתוכנה.

מי שמצליח לחדור את חומת השירות של מיקרוסופט ומציק להם מספיק, מקבל סי־די, אך מיקרוסופט עושה זאת בלי חדווה. בקיצור, מיקרוסופט עושה הכל כדי שלא תשתמשו במוצר המצוין שלה. וכמו ברוב הדברים, גם בזה היא מצליחה.

הכתיבה באקספרס מזכירה מאוד את הכתבן המגיע עם החלונות, והשימוש בו פשוט ואינטואיטיווי. בתוך שניות אפשר לכתוב ולשלוח הודעה קצרה בעברית או באנגלית, ולמעוניינים ניתנת שליטה מלאה בגופן ובצבע, וכן בשילוב תמונות. חבל רק שהממשק עדיין אינו בעברית. אפשר להשתמש ב"נייר מכתבים" מעוצב על ידי Format/Apply Stationery/ או לקבוע צבע/תמונת רקע בעזרת Format/Background/.

ריבוי כתובות, מחסור בפילטרים

לרבים מאתנו יותר מכתובת דואר אחת (עבודה, בית, ובדרך כלל עוד כתובת דואר מבוססת רשת). הפתרון של נטסקייפ, ריבוי פרופילים, מספק תשובה חלקית בלבד, ומכריח את המשתמש לצאת מהתוכנה ולהיכנס שוב בכל פעם שהוא רוצה להחליף תיבה.

הפתרון של האקספרס אלגנטי בהרבה: החלוקה למשתמשים מתבצעת באמצעות הסיסמה בכניסה לחלונות. כל משתמש יכול להגדיר לעצמו מספר רב של תיבות דואר (מתוך Tools/Accounts/Add/Mail/) ולנוע ביניהן בקלות רבה. התוכנה תמשוך באופן אוטומטי את ההודעות בעבור כל התיבות, ולא תערבב ביניהן, מה שמאפשר למשתמש לעבור תחילה על הדואר מהעבודה, לדוגמה, ורק אחר כך לענות לחברים.

בתוך כל תיבה אפשר ליצור [illegible]יות משנה ולתייק הודעות לפי עניינים. א[illegible] אף להעביר את ההודעות בקלות מתיקייה לתיקייה באמצעות העכבר. אפשרות שימושית במיוחד היא שליחת דואר בתור אחת מהזהויות שנושא המשתמש, באמצעות השימוש ב־file/send message using.

חיסרון מצער באקספרס הוא שאין פילטרים לדואר. אפשרות זו בנטסקייפ (מתוך Edit/Mail Filters) מספקת למשתמש כלי מצוין בניווט הודעות הדואר שלו. כך אפשר למחוק אוטומטית את כל ההודעות מהדודה נחמה עוד לפני שהוצגו, ולהעביר את ההודעה מרשימת התפוצה של גידול האיגואנות לתיקייה המתאימה, במקום להעמיס על התיבה הראשית. וכל זאת, בלא מגע יד אדם.

האקספרס מאפשר למשתמש לחתום על המכתבים חתימה אלקטרונית המצפינה את ההודעה ומוודאת את זהות השולח. כך יוכל המקבל לדעת, כי הדואר שקיבל אכן הגיע ממך, ואת הדואר ששלחת יוכלו לקרוא רק הנמענים שקבעת. אפשר להזמין את המפתח הדיגיטלי תמורת 10 דולר בשנה, מ־

http://www.verisign.com/client/index.html

ולהתקין אותו ב־

Tools/Accounts/Mail/Properties/Security/

העתקת כתובות, מציאת כתובות

אם החלטתם לנסות את האקספרס, וכבר יש לכם תוכנת דואר באותו מחשב, אין צורך לבזבז זמן בהגדרת השרתים והפרטים האישיים, אקספרס תעשה זאת בעבורכם ב־File/Import/Mail/ Account Settings. כמו כן תוכלו למשוך את ההודעות מתוכנת הדואר השנייה על ידי File/Import/Messages/ ולהעתיק את ספר הכתובות ב־File/Import/AddressBook/.

ברומה לנטסקייפ נוויגייטור 4, אפשר כעת לצפות בקבוצות דיון מתוך תוכנת הדואר, ומשלוח ההודעות וקבלתן זהים לחלוטין לאופן העבודה בדואר. הוספת שרת News נעשית מתוך Tools/Accounts/Add/News/.

עוד תוספת מבורכת היא התמיכה בפרוטוקול IMAP. חשוב לדעת, כי אפשר לתייק את ההודעות על השרת, כך שתוכלו למצוא הודעות קודמות מכל מחשב שדרכו תתחברו, ולא רק מהמחשב שבו התקבלה ההודעה. לא כל הספקים מציעים שירות זה, אך כדאי בהחלט לברר. את הבחירה בין IMAP ל־POP3 אפשר לבצע כשמגדירים חשבון דואר חדש. אפשרות נוספת שנלקחה מהנביגטור היא איתור כתובות ברשת, ואפשר להגיע אליה בשימוש ב־Edit/Find People/.

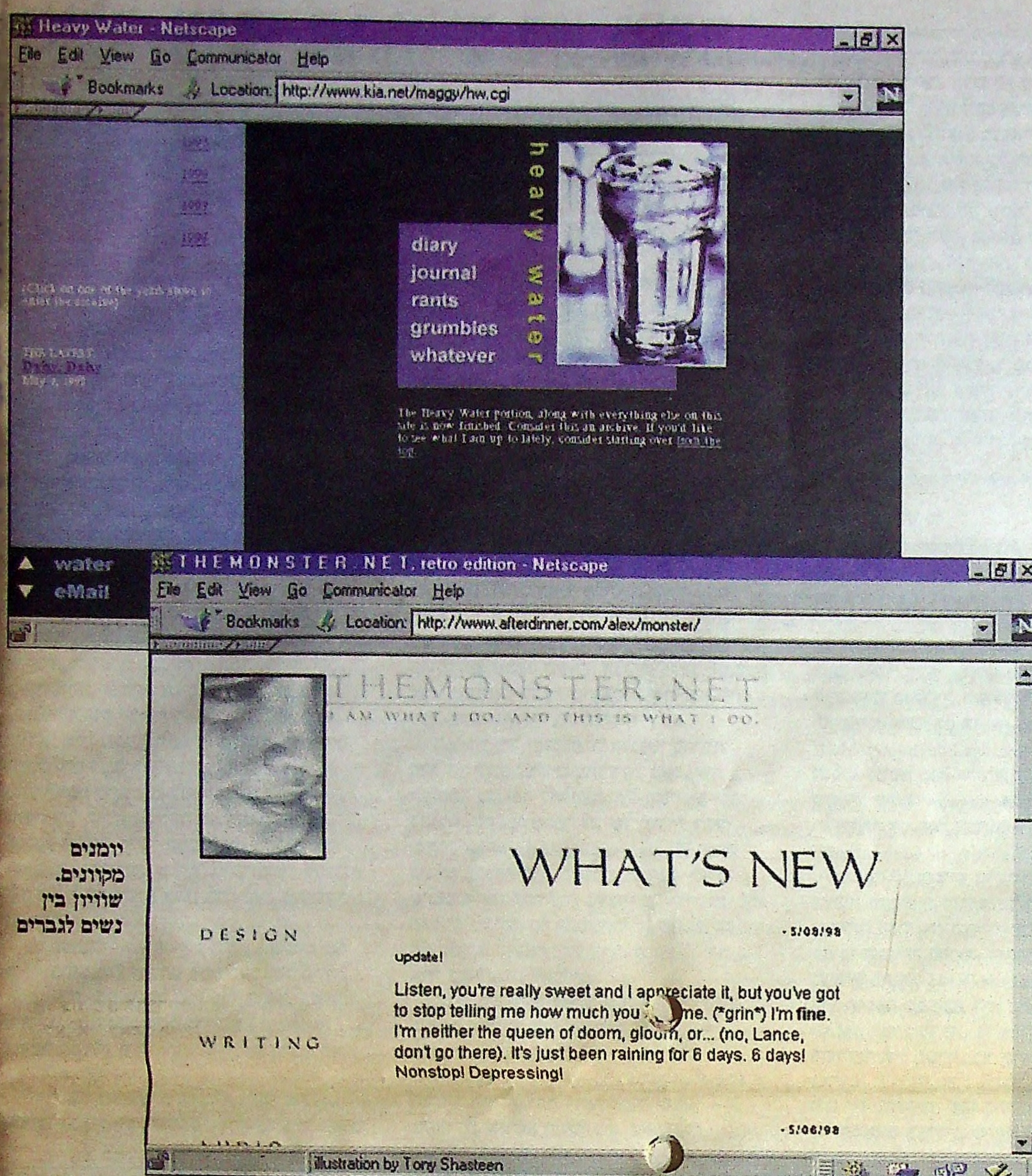
הפרדה - ניצחון

האקספרס היא תוכנית מצוינת המתחרה בהצלחה בתוכנת הדואר של נטסקייפ, אך היא סובלת מהחטא הקדמון של מיקרוסופט – התעלמות מוחלטת מהתנהגות השוק. מפתחי האקספרס מתעלמים בהפגנתיות מהתקן הוויזואלי. לפיכך, אין אפשרות לקרוא את ההודעות שנשלחו באקספרס מתוך נטסקייפ (אלא אם כן יעביר הקורא את ההודעה ב־Copy & Paste לתוך פנקס הרשימות) או ממערכות הפעלה שאינן דוברות עברית, דבר ההופך את משלוח הדואר לרולטה רוסית, שבה הכותב אינו יודע אם יצליח הנמען לקרוא את ההודעה. לכן מעריפים רוב המשתמשים לשלוח את ההודעות באנגלית הרצוצה שלהם, ומפסידים את היתרון האחד החשוב של האקספרס על נטסקייפ. בלי יתרון זה, אין סיבה להשתמש באקספרס למי שמעדיף להשתמש בדפדפן של נטסקייפ.

שתי פעולות שיחזירו את האקספרס לתמונה, ומיד. האחת היא הוספת אפשרות משלוח דואר גם בתקן הוויזואלי, והאחרת היא הפרדת האקספרס מהאקספלורר עצום המידות ורב הבאגים והפצתו כתוכנה נפרדת. אף שאת שתי הפעולות גם יחד יכול מתכנת זוטר במיקרוסופט לסיים בתוך שבועיים, לא נזכה לראות אותן בחיים אלה, שכן מיקרוסופט אינה מתייחסת לאקספרס במונחים של שיווק המוצר עצמו, אלא כחלק ממערכה רחבת היקף כנגד החברות סאן ונטסקייפ. במלחמה זו אין משמעות לשיפור המוצר מעבר למצבו הנוכחי, ולכן סביר להניח שכך יישאר.

הורדת האקספלורר 4 בגרסתו החדישה ביותר (עם ה־Service Pack).

http://www.microsoft.com/msdownload/iebuild/ie4sp1_win32/IW/24296.htm

יומנים מקוונים. שוויון בין נשים לגברים

אנשי האוקסימורון

הם כותבים יומנים פרטיים, אקט אינטימי מאוד, ומפרסמים אותם ברשת, שהיא המקום הכי פחות אינטימי שיש. מיהם האנשים האלה, ולמה הם עושים את זה?

לירז אקסלרד

יומנים על הרשת, או אתרי יומנאים, הם מין יצור כלאיים המשלב פרטיות וחשיפה בלי גבולות. יומן ברשת אינו אתר פרטי, המציג תמונה של בעל האתר, כלבו ותחביביו. כאלה יש מיליונים. יומן ברשת הוא חיה אחרת. יומנאי מתעד את חיי היום־יום שלו, את השגרה, את הפרטים הקטנים.

באתרי היומנאים אין פירוטכניקה, אין סרטוני וידאו, אין מצלמות המתעדות און־ליין, אלא רק מלים, רשומות מסודרות לפי תאריכים היוצרות תיע־ מיוחד במינו של חיים. הסתירה בין יומן פרטי לרשת האינטרנט הציבורית גלויה לעין. בכתבה שהתפרסמה בעניין ב־Cyber Times (מוסף הטכנולוגיה של "הניו יורק טיימס"), נטען כי הצירוף יומן פרטי ברשת הוא אוקסימורוני מעצם טיבו. יומן, יודע כל ילד, אדם כותב לעצמו. ובכן, לא עוד, או לפחות לא בהכרח.

הד"ר דורית הופ, רכזת אקדמית בסמינר הקיבוצים: "בעבר הכרנו פרסום של יומנים אחרי מוות, כצורה של תיעוד, בדרך כלל של דמות מופתית בתחום זה או אחר, שרצו לספר את גדולתה. או פרסום של מכתבים אחרי־מות, כאמצעי הנצחה ודרך להיכנס לחיים של אדם חשוב. אתה כותב יומן כדי לבאר לעצמך את עצמך, אף שבמקרים רבים יש נמען ליומן, קורא דמיוני, ממענים למישהו שהוא פרי הדמיון, של העולם הפנימי. מבחינת התפישה הפסיכולוגית, הזולת או האחר המשמעותי, הוא אמצעי להגיע טוב יותר אל עצמך, כי אין דרך אחרת. כל זמן שהאובייקט שאליו אתה כותב הוא פנימי, השארת את זה בתוך המשפחה. אבל הדבר הזה נתפש כהיפוכו של פרסום ברשת - החומרים הפרטיים ביותר ברשת פתוחים לכולם. מאחורי זה מסתתר אקסהיביציוניזם שמתחפש לדבר פרטי. הפרטי ביותר נחשף לעולם כולו. אולי זה נובע מתחושת ניכור, אולי מתוך קריאה נואשת, תחושה של העדר ערך".

מיסיונרים בשירות עצמם

התיעוד הרשמי מכיר את היומן של הקנדית קרוליין ברק כיומן האישי הראשון שהתפרסם ברשת. הוא הופיע בראשונה בינואר 95' והתפרסם ברציפות עד דצמבר 97'. היומן, אגב, עדיין מופיע ברשת. הרשומה האחרונה נרשמה ב־11 בדצמבר 97', ובה מספרת ברק על הסיבות שהביאוה לחדול מכתיבתה: אין זמן, אין עוד רצון לחשוף ולשתף. בראיון שהעניקה ברק למגזין Netly News, סיפרה כי כשהפסיקה לעדכן את האתר היו לה כ־4,000 קוראים ביום, בכלל לא־מעט.

היומנאים וקהל הקוראים שלהם הם מיסיונרים בשירות עצמם, וככה, בלי פרסום, פרט לכתבות מקריות בעיתוני הרשת, מפה לאוזן, הפכו היומנאים לתופעה. ב־Open Pages, "טבעת" האתרים הנפוצה והפופולרית ביותר בתחום אתרי היומנאים, יש כיום 425 אתרים של יומנאים. אתרים אלה מבוססים של מודלים ועל קונוונציות שהטוו קודמיהם: ספרי אורחים, קישורים לאתרי יומנאים אחרים, רשימת דיוור על עדכונים באתר ובאנרים של טבעות אתרים כאלו ואחרים. באף אחד מהם לא מצאתי באנרים מסחריים (אם כי אולי יש כאן פוטנציאל בלתי ממומש: יומנאי אחד מספר איך בעקבות רשומה שבה הזכיר כי שתה בירה בדוויזר פנו אליו מנהלי האתר של בדוויזר בבקשה להכניס קישור אליו).

ברוב אתרי היומנאים הניווט הוא באמצעות תאריכים. בכניסה לאתר, בדף הראשי, מוצגת הרשומה הטרייה ביותר, וכמה רשומות אחרונות. חלק מציע תקצירים במטרה לעזור לגולש החדש להיכנס לעניינים. לפעמים יש אינדקסים של דמויות מרכזיות בחיי הגיבור. ובכולם יש אפשרות לשלוח תגובות והערות על האתר. רבים אף מבקשים במפורש מהגולש להביע את דעתו, על האתר, על העיצוב החדש ועל הכתיבה.

מיהם היומנאים?

מסקר שנערך לפי חצי שנה מטעם האתר Web Pages Personal, אתר המיוחד לאתרים אישיים, עולה כי רוב היומנאים - 63% - הם בשנות ה־20 לחייהם. 6% הם בני נוער, 14% בשנות ה־30 לחייהם, 12% בשנות ה־40 ו־5% בשנות ה־50. הגברים נהנים מיתרון מספרי קטן מאוד, 51%, לעומת 49% נשים. רובם רווקים - 66%.

לגבי השאלה אם הפרסונה שבאתר היא הם, ענו 86% מהיומנאים שכן. 4% טענו שלא ו־10% אמרו שחלק מהדברים הם ביוגרפיים. רוב מוחלט של משתתפי הסקר - 83% - הצהירו כי עבודתם אינה קשורה, לא לכתיבה ולא לתקשורת. רוב היומנאים הם תושבי צפון אמריקה, וגם לאוסטרלים ייצוג נכבד.

רבים מהיומנאים הם בעלי השכלה גבוהה (בוגרי קולג', סטודנטים, אקדמאים), מקצועות חופשיים (עורכי דין, גרפיקאים ומעצבים, מתכנתים), וגישה בריאה לטכנולוגיית המחשבים והרשת. זמנם בידם (תחזוקה שוטפת של אתר כזה דורשת זמן, ולפיכך רבים מהם בעלי אמצעים).

בסקר התבקשו היומנאים לבחור מתוך רשימה את מגוון הסיבות שהביאו אותם לפרסם יומן פרטי ברשת. 28% ציינו צורך במשוב מהסביבה הקרובה. 50% מעדיפים משוב של זרים גמורים. 50% רוצים לתרגל את הכתיבה שלהם באמצעות קהל קוראים. 14% שואפים להפוך לסליברטאי רשת, 48% מפרסמים את סיפורם כדי לעזור לאחרים שנתקלו בבעיות דומות ו־76% סתם אוהבי רשת שלא עושים עניין מפרסום.

קהילה וירטואלית תוססת

הטקסט החשוב ביותר באתרי היומנאים הוא הווידוי, הטקסט הפותח, הצהרת הכוונות של היומנאי. דניאלה פטרסון, בעלת היומן Anything Nobody Knows, כותבת כי הרעיון לכתוב יומן ברשת התחיל כדרך לשמור על קשר רציף עם חבריה בבית, בעת שעברה ללמוד בקולג'. המטרה היא שהגדירה את אופיו ותכניו שהיומן ואת מידת החשיפה שבו. גינקג'ו (Ginkgo) מ־Dreaming Among the Clouds נהגה לכתוב ולעטר יומן עוד בילדותה, עם חברה טובה. כיום היא עובדת כמעצבת, והמעבר לרשת היה אך טבעי בעבורה. וכן, היא נהנית מהחשיפה, מהידיעה שזרים גמורים משקיעים מזמנם לקרוא על חייה. בעל היומן המרתק Bonus Round מסביר, כי מחלתו (הוא חולה איידס - לפני כמה שנים ניבאו באוזניו רופאים, כי לא יהיה בחיים ב־98'), והרצון לתעד את המאבק לחיים, הם שהביאו אותו לפרסום היומן ברשת.

גם אם הסיבות המקוריות לפרסום היומן ברשת לא היו רק אקסהיביציוניזם ואהבת פרסום, אין ספק כי היומנאים נהנים מהפרסום, מהתגובות ומהעיסוק בחייהם. קבוצות הדיון שלהם עוסקת בקביעות בשאלה, איך לגרום גולשים להיכנס לאתר, ואיך לגרום להם לחזור. היומנאים מרבים להחליף את עיצוב האתר שלהם, ומתייעצים זה עם זה לגבי האפקטיוויות של העיצוב החדש.

המתח המרכזי שעמו מתמודדים היומנאים בכתיבתם הוא בין חשיפה לאינטימיות ולבין הרצון לשמור על הפרטיות. איך אפשר לפרסם יומן פרטי בלי לחשוף את עצמך? ועוד יותר מסובך, בלי לחשוף את הקרובים לך? הפתרונות: צנזורה עצמית, השמטה של עניינים בעייתיים, או שימוש בפסידונים.

87% מהעונים לסקר הצהירו, כי הם מצנזרים את עצמם ברמה זו או אחרת בעת כתיבת היומן. רק 13% הצהירו, כי אינם מפעילים שום צנזורה. הסיבה השגורה ביותר שהם מונים לצנזורה עצמית היא הרצון להימנע מלפגוע במישהו קרוב (70%).

כיום נהנים אתרי היומנאים משירותי תמיכה וקידום שיזמו הם עצמם: מלבד ה־Open Pages החלוצי, פועלות כיום לפחות ארבע "טבעות" שונות של אתרי יומנאים, הדרך רשימות דיוור, קבוצות דיון, ואפילו מדריך להפעלת אתרי יומנאי, שכתבה יומנאית ותיקה.

היומנאים הם קהילה וירטואלית פעילה ותוססת. מעקב אחרי פעילות הקהילה ברשת, כולל עיון ביומנים שונים, חושף את רקמת הקשרים העדינה שבין היומנאים לבין עצמם. גאס מולר (Gus Mueller) מספר ביומנו על האוהד הנלהב ניק, שהחל להתכתב עמו. בהמשך החל ניק להיות יומנאי בעצמו, והשניים יזמו פגישה. רשומון מרתק של הפגישה אפשר למצוא ביומנים של השניים. שניהם חוו כמובן פגישה שונה בתכלית.

מהו יומן "איכותי"?

באחרונה נפל דבר בקהילת היומנאים. אתר חדש, Archipelago, הקים "טבעת" אתרי יומנאים שהרישום אליה הוא סלקטיווי. האתר מנפה את היומנים על בסיס איכות: "שילוב של טקסטים נפלאים עם גרפיקה מרהיבה", נכתב בכניסה לאתר.

האתר הוקם בידי לוסי, אף היא יומנאית המפעילה אתר ברשת. הקמת האתר, או יתרה מכך, הניפוי הכרוך ברישום באתר, עורר מהומות גדולות ב־Diarl־L, רשימת הדיוור הפעילה של היומנאים. עניין הסלקציה נגע בנקודה רגישה אצל היומנאים: האיכות, ואיך לכל הרוחות אפשר לדבר במונחים של איכות על יצירה שהיא כה אישית, אינדווידואלית ואינטימית.

ובכן, אפשר. ב־Why Web Journals Suck, טקסט מרתק שכתבה היומנאית דיאנה פטרסון והפך למעין טקסט מכונן בעבור הקהילה, נטען כי בעצם פרסום היומן ברשת יש פנייה אל קוראים. ואם רוצים קוראים, צריך לעניין אותם, לגרות אותם, להחזיק אותם, ולגרום להם לחזור. הגורמים שהופכים יומן רשת לראוי, מרתק ושווה ביקור חוזר הם התוכן, סגנון הכתיבה, העיצוב והתחושה הכללית של האתר. חיים מרתקים הופכים בטבעיות לחומר קריאה מרתק (כזה הוא היומן Bonus Round), אבל יכולת כתיבה, כנות, חוש הומור ומודעות עצמית הופכים גם חיים רגילים (כמו של ליזי למשל, עורכת דין פלילים עם לקוחות מפוקפקים, מעט כסף, משפחה מתפוררת ושאר בעיות) לחומר קריאה חביב, ולעתים אף יותר מזה.

הנקודה הישראלית

יומן הרשת הישראלי היחיד שאיתרתי נכתב בידי נערה בת 17 וחצי, באנגלית. היא בהחלט נזהרת בחשיפה, אין הרבה מידע עליה, וכל דמות ביומן שלה מכונה באות אחרת. בשיחת טלפון היא מספרת על 500 מבקרים בשבועיים. המבקרים פעילים – שולחים מסרים, התרשמויות. את החבר הנוכחי שלה הכירה דרך האתר. הוא יצר קשר אלקטרוני שהתפתח לקשר במציאות. רוב הפניות מגיעות מחוץ לישראל, והיא מסתירה את היומן בסוד מבני משפחתה. אחיה יודע על קיומו, אבל אין לו כתובת. לחברים סיפרה. היא רצתה, ועדיין רוצה, קוראים. ולא, אין באתר פרטים מזהים.

המניע שלה להפעלת האתר היומנאי שלה, ולתחזוקתו היום־יומית, הוא, כמה צפוי, שעמום. בהתחלה חשבה על אתר פרטי סטנדרטי, אבל רצתה משהו מעניין יותר. ככה חשבה על פרסום יומן. בזמן שהתחילה לפרסם את יומנה לא היתה מודעת, לטענתה, לכך שהיא חלק מתופעה נרחבת יותר. כיום האתר שלה רשום בכל ה"טבעות" (Web Rings) הנחשבות, והיא מקיימת קשרים עם יומנאים אחרים.

הישראלים פעילים קצת יותר, באופן לא־ממש מפתיע, בתחום של יומני הרפתקאות או תיעוד מסעות. עידן יובל, תלמיד באורט עקיבא ("ובונה אתרים בכלל לא רע", הוא מעיד על עצמו) מתפעל אתר משלו, ובו עדכונים יומיים על הטיול שלו לחו"ל, בשביל אמא והחברים. או האתר של מסע חוצה טיבט. במהלך המסע דאגו החבר'ה להעביר מסר יומי שעודכן באתר.

היומן של קרוליין ברק

http://carolyn.org/Diary.html#today

- דיאנה פטרסון

http://www.spies.com/~diane/Diary/index.html

- Nobody knows anythig.

http://www.aloha.net/~ophelia/Diary/diary.html

- האתר של אלכס

http://www.afterdinner.com/alex/monster

- האתר של מגי

http://www.kia.net/maggy/hw.cgi

- קים האיומה

http://www.inet-images.com/mightykymm/index.html

- היומנאית הישראלית

http://www.geocities.com/SouthBeach/Lights/7439

- Archipelago: "טבעת" של אתרי יומנאים "איכותיים"

http://www.spies.com/~islands

- Open pages, ה"טבעת" הגדולה ביותר של אתרי יומנאים

http://www.hedgehog.net/op

- עיתוני רשת העוסקים רק בתופעת היומנאות (בעריכת יומנאים, שאף הקימו את העיתונים)

http://www.Metajournals.com

http://www.Miningco.com

הרפתקאות בתא הטלפון

והשבוע: **קפטן קראנץ'**, ההאקר שידע לשרוק לטלפונים ציבוריים, והיום מגדל תנין

שמו האמיתי הוא John T. Draper, אך הוא מוכר כקפטן קראנץ' מאז תחילת ימי פעילותו בפריצות טלפונייה, כשהשתמש במשרוקיות פלסטיק שחולקו חינם עם קורנפלקס קראנץ', והפיקו צלילים מתאימים לבלבול מירכזות הטלפון. מומחיותו במבנה קופסאות ה־bluebox של מערכת הטלפונים אז, יחד עם משרוקית הפלסטיק שייצרה צלילים של 2,600 הרץ, איפשרו לו לסחוב שיחות חינם מחברות הטלפונים ולפתח את התחביב הזה למיומנות מקצועית. אגב, אל תנסו זאת, כי הפטנט כבר אינו פועל, מ־72', אז החלו המירכזות הטלפוניות להפריד בין ערוץ הדיבור לערוץ המעביר את צלילי החיוג.

עדות לפעילותו המסיווית בימי חלוציותם של ההאקרים אפשר למצוא באתרי האקרים רבים, המפרסמים כתבים על אנרכיזם, תוכנה, פריצות לתוכנה (כולל ה־Anarchist Cookbook הידוע). רבים מהמאמרים וההסברים כיצד לנצל אלקטרוניקה פשוטה לבניית מכונות מתוחכמות נכתבו בידי קפטן קראנץ'.

ג'ון דרייפר הנער גדל בסן חוזה, המכונה כיום עמק הסיליקון. בתיכון הוא למד את שפת פורטרן, אך עד מהרה מאס בכרטיסי הקרטון כאמצעי הידברות עם המחשב. הוא גילה את אחד המחשבים הראשונים, מחשב שנקרא Computer Call, ביצע בו כמה שינויים אלקטרוניים והתחיל לעבוד בבייסיק.

דרייפר התקבל לעבודה בחברת Call, שם תיכנת באסמבלר ובבייסיק, והשתתף בפגישות הראשונות של מועדון ה־Home Brew Computer, ששימש קרקע גידול למחשבים האישיים. אפילו ה"אפל" נולד שם.

ב-68' שוחרר דרייפר בכבוד מחיל האוויר האמריקאי, אחרי ששירת בווייטנאם. ימי צעירותו זכורים לו דווקא בטיפוח דורות של פריקים והאקרים, בגילוי רזי מירכזות הטלפונים ובטביעת המונח "Phreaking", שעד היום נכתב ב־ph, לזכר ימי ה־phone שהסעיר אז את ההאקרים, עוד לפני שתקשורת המחשבים היתה כפי שאנו מכירים אותה כיום.

ב־72' הוא נלכד, נשפט וריצה עונש מאסר של שנה. בתחילת שנות ה־80 שיתף פעולה עם סטיב ווזניאק שפיתח את מחשבי אפל, ופיתח בעבורם את מעבד התמלילים EasyWriter, שכמעט הפך אותו למיליונר, אילולא מיקרוסופט.

כיום הוא גר בביצות של פלורידה, עם שותפו לדירה ריצ'רד צ'שייר ועם תנין כחיית מחמד. הוא בונה אתרים ללקוחותיו, מפתח תוכנות למקינטוש, מתעד כל מה שנחשב למהתרתי ברשת, ממליץ ומפנה לאתרי סמים חכמים, ועורך את עיתון GrayArea. בעבודה המינהלתית עוזרת לו קלאודיה, אחות במקצועה.

הוא חובב ספורט, סמים ומוסיקה, ומשלב את תענוגותיו במסיבות Rave (מסיבות מוסיקה אלקטרונית הנערכות בטבע). באתר שלו תקבלו סקירות על רייוום היסטוריים מאטלנטה וסן פרנסיסקו ועל רייווים קטנים באזור מגוריו.

קפטן קראנץ' מוזכר בספרים רבים, ובהם הספר Hackers של סטיב לוי, Fire in the valley של פול פרייבורגר, ו־Zero של בריאן קלואו. רבים מהסיפורים הפיקנטיים, שלו ושל אחרים, מן העבר הרחוק או הקרוב, נמצאים באתר שהוא מנהל.

http://www.webcrunchers.com

נאורה שם־שאול
http://www.neora.com

עדיעת הגולשים

אתר הקפטן: http://www.haaretz.co.il/captain

מכל הלב

הלב – אתר העבודות לבתי הספר – מציע מגוון מרשים של עבודות בתחומים שונים הנלמדים בבתי הספר בישראל. הגרפיקה אמנם מעצבנת, וגם צלילי הרקע המחקים הלמות לב אינם בדיוק מובנים, אבל בפנים יש אפשרות לחפש עבודות לפי נושאים, לתרום עבודות מוכנות ולעיין בעדכונים שוטפים לקראת שנת הלימודים. הכל, כמובן, בעברית.

http://www.spl.co.il/~davidi/index.html

תוכנית קרב היא פרויקט מעורר התפעלות שמטרתו לסייע לתלמידים מבתי ספר באזורי מצוקה. באתר שפע של רעיונות ואמצעים להעשרה, הגרפיקה משובחת וכמוה גם עזרי הניווט.

http://sites.snunit.k12.il/karev

כל מה שרציתם לדעת על עבודות גמר ולא היה לכם את מי לשאול: הכללים של משרד החינוך, עצות ספציפיות לפי תחומים, ובכלל זה קולנוע, ספורט פיסיקה ועוד, והנחיות מפורטות ובהירות:

http://www.education.gov.il/avodot-gemer

מצעד

עשרת אתרי ההימורים הפופולריים ביותר ברשת ביוני '98

http://www.web21.com
http://www.mgmgrand.com
http://www.acropoliscasinos.com
http://www.trumptaj.com
http://www.treasureislandlasvegas.com
http://www.nyhotelcasino.com
http://www.casino-int.com
http://www.atlantiscasino.com
http://www.casinococo.com
http://www.monte-carlo.com
http://www.ballyslv.com

בהכנת המדור השתתפו עידו דב ודפנה לוריינובייץ

בראש פתוח

עוד אתר נפלא מתוך הקומפלקס האין־סופי כמעט של סנונית (מן האוניברסיטה העברית בירושלים) הוא בית הספר למחוננים. בית ספר מקוון, שעריכתו המושכת מזמינה גם את המשועממים שבתלמידים להיכנס ולבחור משהו מן השפע הגדול של קורסים ואתגרי מחשבה. התכנים מעולים, החל במשחקי מחשבה ובהצעות מעניינות לפעילות בשעות הפנאי וכלה בקורסים סדורים בעניינים כגון המוח, חשיבה יצירתית ומטאורולוגיה. באתר יש גם קבוצות דיון, אפשרות לשלוח שאלות למומחים, ובונוס: קישורים לאתרים העוסקים במחוננות בעולם, ובכלל זה לאתרים הנפלאים של המוזיאונים למדע בירושלים ובחיפה.

http://gifted.snunit.k12.il

ילדים המרותקים למיטותיהם, יכולים ללמוד באמצעות פרויקט תללים, גם הוא מבית סנונית. האתר אינו בית ספר מקוון, אבל יש בו אפשרות לחפש חומר עיוני, לשלוח שאלות או הצעות לפורום לדיון, ויש גם צ'ט. חוץ מזה מצויים באתר כל הפרטים הדרושים לאלה המעוניינים להצטרף לפרויקט, הפועל מאז שנת 90' בחסות משרד החינוך, ויש בו כבר 55 מורים מקצועיים.

http://sites.snun[illegible]12.il/tlalim

אופק הרחב!

הכיתה הווירטואלית לחקר העולם נמצאת ב[illegible]"ב. נושאי הלימוד כוללים את יערות הגשם, אקולוגיה, ביצ[illegible], האטמוספרה ועוד. הקורסים נחלקים לכאלה המיועדים לתלמידי בית הספר ולכאלה המיועדים למשפחות שלמות. ההצטרפות כרוכה בתשלום, אבל החודש הראשון הוא חינם לניסיון. שיעורי בית, אגב, יש.

http://www.sitesalive.com

ב"שאל את המומחה" אפשר למצוא מידע בעניינים שונים, כגון מדע וטכנולוגיה, בריאות ורפואה, מחשבים ואינטרנט, היסטוריה, סוציולוגיה, כלכלה ושיווק. כל מה שתלמיד עשוי לרצות לדעת.

http://njnie.dl.stevens-tech.edu/curriculum/aska.html

הרשת המקוונת למורים מציעה לעוסקים בהוראה רעיונות חדשים לשילוב עבודה מקוונת בכיתה, בניית מערכי שיעור מתוך הסתייעות במולטימדיה ועוד. האתר כתוב באנגלית, אבל יש בו עצות מועילות למורים בכל העולם, מאמרים בענייני חינוך וסיורים מאורגנים ברשת להכרת תחומים שונים. האתר מתעדכן תכופות, ויש בו גם עמודי חדשות ואפשרות לבצע חיפוש לפי נושאים.

http://www.teachnet.com

אתר השבוע

ברוב הבתים, מתברר, המחשב נמצא עדיין בשליטה בלעדית של אחד מבני המשפחה, או שכמה בני הבית משתמשים בו לחלופין ולצרכים שונים. האתר המצוין Family PC מעודד משפחות להשתמש במחשב יחד, וליצור סביבו אווירה של בילוי משותף. המאמרים עוסקים בתוכנה וחומרה, ויש בו גם ביקורות על אתרים והצעות לפעילויות מקוונות מגוונות. יש כאן, לדוגמה, תחקיר על המתרחש בחדרי צ'ט שונים להורים מודאגים, חידונים, סקירות היסטוריות של תולדות המחשבים ועוד, בעטיפה צבעונית ומשעשעת. מפת האתר נותרת פתוחה כל העת בצד, לרשותם של גולשים חדשים שעדיין לא למדו איך לקפץ הלוך ושוב בין קישורים. האתר הוא חלק מקבוצת האתרים של ZD NET.

http://www.zdnet.com/familypc

הצצה אל מאחורי הקלעים של הכוכבים והמזלות מציע אתר מעוצב היטב ושמו "אסטרולוגיה בממד אחר".

http://members.iol.co.il/astrodat

אגף חדש ביאהו! מקטלג פארקים ברחבי העולם. האתר מחולק למדינות, ומאפשר הזמנת חדרים, תכנון מסלולי טיול או שיט בנופים, והכל ממקום בטוח על הכורסה.

http://parks.yahoo.com

היפרהיסטורי הוא אתר חובה לאלה המתקשים לסדר לעצמם בראש את מהלך העניינים בסיפור תולדות האנושות.

http://www.hyperhistory.com

חדשות רשת הטלוויזיה הבריטית ITN פתוחות עתה לעין הציבור באתר המציע את שירותיו בשלל שפות אירופיות (עברית אין).

http://www.euronews.net

נמל אשדוד נראה טוב מתמיד באתר החדש שלו, המספק מידע תמציתי על הפעילויות והשירותים, על מתקני הנמל וגם על לוח זמני ההפלגות ממנו ואליו.

http://www.ashdodport.org.il

גם לנמל חיפה יש אתר יפה, והוא כולל מלבד כל הפרטים הטכניים גם כמה עובדות מעניינות על מיקומו הגיאוגרפי של הנמל ועל ההיסטוריה שלו במאות השנים האחרונות.

http://www.haifaport.org.il

תערוכה בינלאומית של אמנים המציירים בפה וברגל נפתחה באתר המציע את היצירות למכירה.

http://www.amfpa.com

מילון

שרת מאובטח שרת אינטרנט המצפין את המידע העובר בו, כגון מספרים של כרטיסי אשראי או מידע חסוי אחר. אתרי קניות משתמשים בשרתים מאובטחים כדי למנוע מגולשים אחרים לנצל לרעה את המידע שמוסרים לקוחות.

שרת פרוקסי מחשב שתפקידו לתווך בין דפדפן האינטרנט שלכם לבין האינטרנט. שרת הפרוקסי מאחסן עמודי אינטרנט שנצפו, כדי שבביקור הבא באותם עמודים אפשר יהיה לטעון אותם מן השרת ולא מהרשת וכך לחסוך זמן ולמנוע פקקי תנועה ברשת.

שלישי, 25.8

15:00 הופעה חיה של ג'וניו רסימפסון מפסטיבל אדינבורו.

http://www.chat.beeb.com

03:00 צ'ט עם הסופר טרי מקמילן על העיבוד הקולנועי לספרו "סטלה", בכיכובן של ווּפי גולדברג ואנג'לה באסט.

http://www.tvgen.com

רביעי 26.8

24:00 הופעה חיה של רוברט ברדלי ו"בלקווטר ספרייז".

http://www.hordefestival.com

02:00 שיחות על חתונה, עם היועצת סילביה ויינשטוק.

http://www.modernbride.com

03:00 הופעה חיה של "פייס טו פייס".

http://www.rollingstone.com

חמישי 27.8

02:30 צ'ט עם חברי להקת "סול אסיילום" על האלבום החדש "סוכריה מזר".

http://www.sonicnet.com

05:00 צ'ט עם אודו קיר, כוכב הסרט החדש "בלייד".

http://www.tvgen.com

שישי 28.8

02:00 שיחת ועידה עם חברי להקת "גראביטי קילס" האמריקאית על תקליטם החדש "סטייה".

http://www.sonicnet.com

06:00 צ'ט עם רוב לגאנו, זוכה האוסקר על האפקטים המיוחדים בסרט "טיטניק".

http://www.tvgen.com

שבת 29.8

03:30 הופעה חיה של "באוהאוס".

http://www.rollingstone.com

ראשון 30.8

13:00 דרשת האפיפיור יוחנן פאולוס השני בכיכר הוותיקן.

http://www.vatican.va

שני 31.8

02:00 הופעות חיות של אמנים ממרכז התרבות "ואלי" בקליפורניה.

http://www.netwaves.net/amphitheater2

18:00 שאלות למומחים לרפואה ספורטיבית.

http://www.ahn.com

תראו מה שהעכבר הביא על...

- http://www.inetworld.net/rdrenan/ed.htm
- http://www.kcweb.com/superm/e_murphy.htm
- http://www.moviesunlimited.com/edmurphy.htm
- http://www.drdolittle.com

אדי מרפי

אדי מרפי נולד בשכונת באשוויק שבברוקלין, ניו יורק, ב־3 באפריל 61'. ב־97' דורג מרפי במגזין "אמפייר" הבריטי במקום ה־78 ברשימת שחקני הקולנוע הטובים ביותר בכל הזמנים, ומשכורתו לסרט היא כיום 20 מיליון דולר.

מגיל צעיר ידע מרפי שמקומו הטבעי הוא בתעשיית הבידור. את משפחתו וחבריו נהג לשעשע בחיקוי דמויות מהטלוויזיה. בגיל 15 זכה במלגת לימודים, לאחר שניצח בתחרות "השפלות מילוליות".

בסוף שנות ה־70 הבין מרפי עד כמה קשה לקומיקאי שחור לשרוד בעולם הבידור. לאחר שהופיע במועדוני סטאנד־אפ זניחים ועבד כמוכר בחנות נעליים הצליח להשחיל את עצמו בשנת 80' לצוות הקבוע של תוכנית הבידור היוקרתית "סטרדיי נייט לייב". לא עבר זמן רב עד שהפך לדמות המרכזית בתוכנית. מכאן הדרך אל עולם הקולנוע היתה סלולה.

ב־82' לוהק מרפי למותחן הקומי "48 שעות" לצד ניק נולטה. הסרט זכה להצלחה עצומה ברחבי העולם. מרפי נטש סופית את הטלוויזיה לאחר ארבע שנות פעילות והתמקד בקולנוע. הסרטים שבהם שיחק, "השוטר מבוורלי הילס" ו"מגלה את אמריקה", הפכו להצלחות מסחריות בתוך זמן קצר.

בסוף שנות ה־80 חלה דעיכה בקריירה הקולנועית שלו. סרטיו כבר לא הצליחו כבעבר, והמבקרים החלו להספידו. ב־96' זכה מרפי לתהילה מחודשת עם יציאת הסרט הקומי "הפרופסור המטורף".

מרפי נודע עד לפני כמה שנים כהולל לא־קטן. ושמו נקשר לאין־ספור רומנים ושערוריות. ב־93' נשא לאישה את הדוגמנית ניקול מישל, ולזוג שלושה ילדים. אלא שבאינטרנט רוחשות השמועות על רומן בין מרפי לזמרת ההיפ־הופ שאבה ראנקס.

לפי "אלטה ויסטה" מוזכר שמו ברחבי הווב כ־10,806 פעמים ועוד 1,513 פעמים בקבוצות הדיון השונות. מעמדו ככוכב ברשת די מעורער. בקבוצת הדיון news:rec.arts.movies.current–films מסכימים הגולשים כי מרפי הוא שחקן קומי מוכשר וכי כניסתו לנעליו של שחקן הקולנוע הקלאסי רקס הריסון בדמות ד"ר דוליטל נקייה וחלקה. ואילו בקבוצת הדיון news:soc.culture.asian.american יש המרימים גבה בתמיהה על ליהוקו של מרפי לתפקיד הדרקון בסרט "מולאן".

ב־news:alt.disney.disneyland אפשר למצוא גולשים הסבורים, כי בסרט "מולאן" מרפי שם ללעג את האמריקאים יוצאי אפריקה, כשהוא מחקה את מבטאם. "השאלה היא", כותב אחד הגולשים, "אם אדי מרפי יכול לעשות תפקיד שונה. לאורך כל הקריירה שלו הוא מקובע לאותה דמות הומוריסטית. מתי הוא יפסיק להשתמש באותו סטראוטיפ ובאותן בדיחות כל הזמן?".

השנה האחרונה היתה שנה מוצלחת למרפי. בסרטו של וולט דיסני "מולאן" מדובב מרפי את הדרקון־לטאה המשעשעת, וכמו כן אפשר לראותו בסרט עשיר האפקטים "ד"ר דוליטל".